



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Disputatio Tertia. De Specie, Secundo Prædicabili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Et quamvis hæc responsio bona sit, videtur tamen mihi melius responderi dicendo duplicem esse relationem, unam immediatam ad species, alteram mediatam ad individua.

III.

Quomodo genus dicitur correspondere materiae & differentiæ formæ.

Dubium 3. Utrum proprie dicatur genus correspondere materiae, & differentiæ formæ? R. gen^o materiae & differentiam formæ respondere, non per identitatem naturæ, quasi gen^o idem sit ac materia, differentiæ idem ac forma, sed proportionem & similitudinem, quia genus in multis materiam imitatur, & differentia formam. Quod autem gen^o non sit propriè & identitate materia & differentia forma, patet, quia multa constant genere & differentia v.g. angeli qui tamen non constant materia & forma, ergo gen^o non est materia & differentia forma per identitatem naturæ: Deinde omnium subalternarum est eadem materia, sed non est idem genus, ergo major patebit ex libris Physicorum, minor patet etiam, nam genera lapidum, herbarum, animalium sunt diversa. Quod autem gen^o in multis imitetur materiam, & differentia formam probatur: Quia sicut materia est perfectibilis per formam, ita genus per differentiam, & sicut forma est perfectiva materiae, ita differentia generis suo modo; Item sicut materia est potentialis ad formam, ita genus ad differentiam, & sicut forma actualitèr materiam, ita differentia gen^o, & quemadmodum materia est indifferens ad multas formas recipiendas, ita etiã

genus est indifferens ad multas species, unde frequentèr Philosophus materiam genus appellat, & contra genus materiam, imò ex hinc universalitèr dicitur genus contrahi per differentiam ad aliquam certam, determinatamq; speciè veluti pars materialis, hinc etiã vulgatum in Scholis versatur dictum; Genus sumitur a materia, differentia a forma.

Dubium 4. Unde sumatur distinctio generis & differentie?

Ad quod R. Genus desumi posse ab effectu, vel operatione magis communi, & differentiam ab operatione minus communi, sic quia videmus sensationem esse operationem communem homini & bruto, colligimus in homine & bruto dari principium formale talis sensationis ipsi communi, & quia videmus quòd homo discit, quæ operatio non est tam communis quam sensatio, colligimus per discursum hominem differre à bruto.

Dubium 5. est. An genus prædicetur ut totum, vel ut pars?

R. genus prædicari de suis inferioribus ut pars actualis, & totum potentiale.

Probatur 1. p.

Quia genus ingreditur constitutionem totius inferioris verbi gratiã hominis, ergo prædicatur de ipso ut pars actualis.

Prob. 2. p.

Quia ad hoc ut aliquid prædicetur per modum totius de suis potentialis inferioribus sufficit ut superius includatur in inferiori, & inferius non includatur in ipso sed talis est natura generica ergo.

IV.

Genus sumitur ab effectu magis communi.

V.

Genus prædicatur de suis inferioribus ut pars actualis & totum potentiale.

DISPUTATIO III.

DE SPECIE, SECUNDO PRÆDICABILI.

Quamvis hic de differentia prius agendum fore videri possit, utpote quæ est contrarietiva generis & constitutiva speciei, nihilominus cum species generi sit correlativa, & perfectius prædicetur quàm differentia, hunc sibi congrue vendicari locum; Varie autè sumi potest, nam imprimis tam apud sacros quàm profanos Scriptores accipitur pro eleganti & pulchra venustate corporali, quæ à Politicis dicitur & judicatur digna Imperio, unde etiam Saltes inquit, specie tua & pulchritudine tua intende; secundò accipitur pro aliqua re, seu similitudine alicujus rei faciendæ; tertio modo sumitur à Porphyrio pro specie Logica quæ est correlativa generi; & quarto demum pro specie prædicabili ad inferiora relata, & de his posterioribus duabus speciebus in præsentia cum Porphyrio c. 2. hic nobis sermo erit, unde sit.

QUÆSTIO I.

Quid sit Species?

I.

In hac quæstione examinabo non modò definitionem speciei subijcibilis, verum etiam prædicabilis, quia Porphyrius considerans quomodo quælibet res in serie prædicamentali contemplari possit tam in ordine ad superiora, quàm ad inferiora, utriusq; definitionem singularem tradidit de quibus inter Authores controversatur num rectè sint assignatæ. Antequam ad quæstionem resolvendam accedam.

Quid sit species subijcibilis

Notandum primò: Speciem subijcibilem esse, quæ generi subijcitur, seu quæ habet genus supra se, verbi gratiã animal, homo, &c. nam animal habet supra se substantiam, quæ est genus respectu substantiæ animalis, & substantiæ lapidis, cum de illis tanquam de specie differentibus prædicetur. Species prædicabilis est quæ non tantum habet supra se genus & ei subijcitur, sed etiam habet infra se plura numero distincta de quibus prædicatur. Quando autem Porphyrius in capite secundo de specie egit de specie subalterna, non egit de illa tanquam de secundo universalis, sed solum specie subijcibili, unde species infima, seu athoma, quæ etiam specialissima vocatur secundum prædicabile est.

II.

Quomodo distinguantur subijcibilis & prædicabilis.

Notandum secundò: Speciem subijcibilem & prædicabilem in hoc distingui,

quòd esto tam subijcibilis quàm prædicabilis habeat supra se genus, tamen species subijcibilis non semper est prædicabilis prædicatione ad secundum universale requisitâ; nam species subalterna (species autem subalterna vocatur, quæ habet alias species sub se) est subijcibilis, verbi gratiã animal quod subijcitur substantiæ, non tamen est species prædicabilis, quia licet animal prædicetur de homine & bruto, non propterea debet dici species prædicabilis, cum de his non prædicetur tanquam de numero solo distinctis, sed dici potius debet genus cù de his veluti specie distinctis prædicetur, unde advertendū speciem subalternam si comparatur ad suum superius videlicet genus esse speciem subijcibilem, si verò comparatur ad sua inferiora esse genus propter rationem assignatam, quia nempe potest prædicari de pluribus specie distinctis, contra verò contingit in specie prædicabili, quæ licet semper subijcitur generi, nunquam tamen est genus, cum nunquam de specie distinctis, sed semper de solo numero distinctis prædicetur. Quibus præmissis & prænotatis ad Resolvendam quæstionem progredior &

DICO I. Bene definitur cum Porphyrio species subijcibilis, quid sit illa quæ subijcitur generi & de qua genus in quid prædicatur.

Hæc est Scoti q. 2. 1. Universalium, & Probatur Generali probatione tum quia omnibus & singulis convenit, tum quia sufficienter explicat naturam speciei subijcibilis

Definitur subijcibilis

subicibilis, ergo, probatur hoc ant. explicando ejus particulas, Dicitur itaq; quod sit illa, seu illud universale quod rationem generis habet, & conuenit cum reliquis praedicabilibus, & distinguitur ab individuo, quod licet subiciatur generi, nihilominus tamen non subicitur generi, veluti universale sicut subicitur species subicibilis.

IV. Dices; Species subicibilis non est universale, ergo per hanc particulam non poterit distingui ab individuo, & distinguendo ant. no est formaliter & reduplicative sumpta universale, concedo ant. non est specificative sumpta universalis, nego ant. & consequentiam. Per quid patet sufficienter quid dicendum sit ad illam contentionem, quam aliqui fuse texunt per quid nam species ab individuo distinguatur cum utraq; generi subiciatur, & aliqui existimant, quod per particulam immediate quam dicunt subintelligendam esse in definitione speciei subicibilis, hoc scilicet gratis dicitur, tum quia additur particula cujus Porphyrius nullam fecit mentionem, tum quia sequeretur quod homo non esset species substantiae, quia ei immediate non subicitur quod falsum est, adeoq; gratis distinguunt per ly immediate, & melius per particulam universale.

Reliquae Particulae in definitione positae locum differentiae habent, nam per illas sufficienter distinguitur a genere, ut genus est: quia genus ut genus formaliter non subicitur, nec aliquid de ipso praedicatur. Et licet genus praedicetur etiam de individuis, tamen de iis per modum generis, sed potius per modum speciei ut dixi supra. Sed Incontra

V. Arguitur Definitio speciei subicibilis non est notior suo definito, ergo: probatur ant. quia non est notius quid sit genus, quam quid sit species, sed subici generi non potest esse notius quam ipsum genus ergo. R. negando ant. Ad probationem dist. ma. non est notius ex natura sua quid sit genus transeat ma. non est notius ex suppositione, ex eo quod aliquis cognoscat quid sit genus & no cognoscat quid sit species, nego ma. & coeessa mi. nego consequentiam.

Instatur: Non potest cognosci genus quin cognoscatur species, cum gen^o definiatur per ordinem ad speciem, ergo falsum est quod genus cognoscatur no cognita specie. dist. ant. Quin cognoscatur species ut species formaliter, nego ant. quin cognoscatur species materialiter, seu aliqua res quae est species concedo ant. & similiter distinguo consequens non cognita specie formaliter, nego consequentiam non cognita specie materialiter concedo consequentiam. Itaq; quando definitur genus per ordinem ad speciem, debet intelligi per speciem naturae distinctae rationis inter se ut sensus sit, quod genus sit illud quod praedicatur in quid de naturis distinctae rationis, similiter quando definitur species per ordinem ad genus, no debet hoc intelligi de genere formaliter prout est primu praedicabile, sed de genere fundamentaliter & materialiter.

Urgetur. Omne correlativum debet per suum correlativum defini, sed definitur hic F. Amandi Hermann Logica,

Species formaliter, ergo per genus formaliter consideratum, subsumo sed genus formaliter consideratum non est notius quam sit species formaliter considerata, ergo species non poterit defini per ordinem ad genus, quia sic definitio non erit notior suo definito. R. negando ma. Quia ut bene notant Tartaretus & Blanchus unum relativum non debet defini per suum correlativum, sed per fundamentum sui correlativi, quod Blanchus hoc discursu confirmat, quia genus respicit species, & species genus eo modo quo universale respicit inferiora, sed universale non respicit inferiora ut relativa sunt, ergo nec species genus, nec genus species prob. mi. nam in definitione universalis nulla fit mentio relationis inferioritatis, definitur namq; quod sit unum aptum inesse multis, ergo universale solum respicit inferiora ut multa sunt, non vero ut relativa sunt.

DICO 2. Bene etiam species praedicabilis definitur a Porphyrio, quod sit illa quae de pluribus numero differentibus praedicatur in quid. Hec est etiam Scoti supra Eamq; expressis quodammodo verbis tenet D. August. c. 7. Catheg. dicens: Species autem est, quam quidam & formam vocant, quia secundum multa & differentia quid sit numero praedicatur atq; ostenditur, ut est homo. Idem exemplum speciei adfert D. Bernard. in tract. de Erroribus Abailardi c. 3. ubi assentit; Posito genere non quidem ponitur species, sed postea specie ponitur genus --- quomodo qui homo est necessario est animal, & infra: Nam etsi verum sit dicere si homo est animal est, non tamen vera est conversio qua dicitur, si animal est homo est. Ubi non modo generis & speciei mentionem facit, verum etiam genus magis latere, quam species docet, atq; adeo genus de specie esse praedicabile insinuat & speciei generi subici. Probatur Conclusio etiam ratione, sicut praecedens: convenit enim cum genere in ratione praedicabilitatis & differt in eo a genere, quod genus de specie differentibus praedicatur, species vero praedicabilis praedicatur de solo numero differentibus, per quod etiam differt ab omnibus aliis praedicabilibus, nullum enim aliud praedicabile praedicatur in quid de solo numero differentibus complete; dixi complete, quia eo ipso quod praedicatur in quid de solo numero differentibus, dicit totam essentiam illorum & per consequens praedicatur complete, sicut genus eo ipso quod praedicatur de pluribus specie differentibus ut pars essentiae praedicatur, ut notavit Maffrius d. 5. Log. q. 2. a. 2. Sed in Contra

VI. Definitur praedicabilis

III. ad huc

VII. Arguitur in contrarium primam.

Arguitur I. Ex conclusione & data definitione sequeretur Deum esse speciem, sed hoc est inconueniens, ergo, prob. sequela: quia Deus praedicatur de pluribus numero differentibus, ergo prob. ant. Quia natura divina, seu Deus praedicatur de Patre, Filio, & Spiritu S. quia vere dicimus, Pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus sanctus est Deus, ergo. R. negando sequelam cujus probationis ant. distinguo, Deus praedicatur de pluribus numero differentibus cum sui multiplicatione, nego ant. sine sui multiplicatione, concedo ant. & nego consequentiam. Itaq; ad rationem universalitatis, & consequenter speciei, non sufficit us quomodo cumq; praedicatur de pluribus, sed id debet fieri etiam cum sui multiplicatione. Sed

§ 2 Instatur

Instatur Secundum Scotum 1. d. 23. q. un. in fine & d. 26. q. un. In divinis potest à personis abstrahi persona ut sic, sed sic abstracta prædicabitur de illis tribus cum sui multiplicatione, ergò adhuc conveniet ista definitio personis divinis, sed subsumo, ille conceptus personæ ad illa tria supposita non est conceptus speciei, ergò definitio conveniet alteri: Ad hoc argumentum aliqui respondent & dicunt, conceptum illum habere rationem speciei, quia in ratione personæ non nisi numero differunt. Pasqualig. autem dicit, nec habere rationem speciei, nec rationem generis, quia omne prædicabile finitum est ac limitatum, & idè personæ divinæ cum sint infinitæ, non habent rationem alicujus prædicabilis ex quinq; Porphyrianis: sed esse aliquod speciale Porphyrio incognitum. Arriaga dicit habere modum generis, quia divinæ personæ in ratione divinæ personæ formali specie differunt, quia Paternitas, Filiatio & Spiratio passiva sunt relationes diversæ speciei; Ego autem R. talem conceptum admittendo illum habere modum prædicandi speciei, non tamen propriè, siquidem species propriè dicta ad hæcitatatem potentialitatem dicere debet, personæ verò divinæ nullam dicunt potentialitatem, Et licet Paternitas, Filiatio, & Spiratio quatenus relationes, sint diversæ speciei, quatenus personæ, tamen solo numero differunt, ut notavit Maftrius loco citato.

VIII.
Secundum.

Arguitur 2. Hæc definitio conveniet alteri à definito, ergò non est bona: probatur ant. Quia conveniet generi, ergò: probatur ant. Quia genus est prædicabile de pluribus differentibus numero in quid, ut cum dico Petrus est animal, Paulus est animal, ergò. R. negando ant. cum ant. probat. cujus probationis ant. dist. Genus prædicatur in quid de pluribus numero differentibus in quid completè, & immediatè nego, in quid mediatè & incompletè concedo ant. & nego consequentiam, Definitio autem illa intelligenda est de prædicatione immediata & completa per quod patet, quòd licet aliqua naturæ sint in se incompletæ ut est materia, anima &c. prædicabilitatem adhuc futuram completam, quia prædicantur de suis inferioribus secundum totam essentiam, & sic licet ipsæ naturæ non ponantur directè in prædicamentis, ponuntur tamen directè in prædicabilibus, veluti differentia, quæ directè in prædicabilibus ponitur, & tamen indirectè tantum in prædicamentis.

Instatur; Differentia, proprium, accidens, prædicantur in quid de suis inferioribus completè, quia rationale, risibile, & album prædicantur completè de homine, rationali, risibili, & albo: ergò definitio competit alteri à definito non modò secundum prædicationem incompletam, sed etiam secundum completam. R. dist. differentia, proprium, & accidens, &c. comparata ad sua propria inferiora concedo ant. comparata ad sua subiecta, vel quasi subiecta nego ant. & consequentiam. Itaq; prædicta & enumerata prædicabilia dupliciter considerari possunt: scilicet ad propria inferiora & ad sua subiecta, vel quasi subiecta in quibus sunt, si primo modo considerentur, tunc prædicantur de suis inferioribus per modum speciei, habentq; ra-

tionem speciei: nam & illis tunc speciei definitio competit; quando verò considerantur posteriori modo, tunc non rationem speciei habent. sed gaudent ratione illorum trium universalium ut benè notat Majoronius.

Urgetur; Homo est species, sed homo non prædicatur de pluribus numero differentibus tantum, ergò si non conveniet alteri à definito, saltem non conveniet omnibus speciebus, probatur mi. quia ma. tanquam certa supponitur, homo prædicatur de pluribus specie differentibus, ergò non prædicatur tantum de pluribus numero differentibus, probatur ant. quia prædicatur de femina & viro, sed hi distinguuntur specie, ergò: probatur mi. Plus distinguitur femina à viro, quàm unus vir ab alio, sed unus vir ab alio distinguitur numero, ergò si femina à viro plus distinguitur quàm vir à viro, specie distinguuntur. Propter hoc argumentum dixit agricola speciem infimam posse esse genus intermedium, sed inepetè cum tunc non esset species infima, seu ultima, seu potius subalterna. Quare R. aliter negando mi. cum ant. probat. cujus probationis minorem distinguo, sed hi, id est vir & femina distinguuntur specie essentiali nego mi. accidentaliter concedo mi. Itaq; Aristoteles expressè docuit 10. Met. t. 28. Virum & feminam non distingui specie essentiali, sed accidentaliter, unde accidentaliter vir & femina differunt plus quàm duo viri, non verò essentialiter.

QUÆSTIO II.

Per quid constituitur species in esse
Universalis?

Hujus quæstionis origo & principium est duplex, illa in præterita quæstione assignata speciei acceptio, idè controversitur an rationem universalitatis sortiatur per hoc, quòd subjiatur generi? an verò, quòd prædicetur de pluribus numero differentibus? Non est autem hic sermo de specie interjecta, seu subalterna, sed de specie athoma, seu specialissima, quia certum est speciem subalternam non esse speciem prædicabilem prædicatione ad secundum universale requisita, quoniam de pluribus specie distinctis prædicatur, & idè potius genus vocari debet, species verò subjiabilis ea tantum ratione quòd generi supremo subjiatur. Circa præsentem autem materiam duplex est sententia prima Cajetani cap. de specie dicentis idè speciem esse universalem præcisè, quia generi subjiatur: secunda opinio est communis omnium immediatè Cajetani contraria asserens, non per subjiabilitatem, sed per prædicabilitatem constitui in ratione universalis, in quantum scilicet est prædicabilis de pluribus numero differentibus.

Dico ad quæstionem species intrinsicè & formaliter in esse secundi universalis non constituitur per ordinem ad superiora quibus subjiatur, sed per ordinem ad inferiora de quibus prædicatur; Ita communis contra Cajetanum, Probatur Conclusio ratione tam efficaci, cujus efficaciam expertus Cajetanus insolutam relinquere debuit. In tantum species est unum universale de numero universalium, in quantum parti-

I.

Hæc duplex
est sententia

II.
Species in esse
universalis non
constituitur
per ordinem
ad inferiora
de quibus
prædicatur.

participat rationem universalis in communi, sicut homo in tantum est verum animal de numero animalium, in quantum participat rationem animalis, sed universale formaliter constituitur in esse universalis per ordinem ad inferiora in quibus in esse, & de quibus praedicari potest; ergo etiam species constituitur in ratione universalis per ordinem ad inferiora, & non per ordinem ad superiora: & consequenter per praedicabilitatem & non per subjicitilitatem constituitur in esse secundi universalis: probatur mi. Quia universalis ut sic habent se respectu sui termini per modum superioris cum subjiciat sibi illum terminum, & non subjiciatur ipsi, ergo per ordinem hunc constituitur in esse universalis.

Confirmatur primò: Implicat, quod relatio in communi tendat ad unum terminum, & relatio sub ea contenta veluti species tendat ad oppositum, ergo cum universale in communi constituitur in esse tali per ordinem & habitudinem ad inferiora, consequenter quodlibet universale sub eo contentum debet in esse tali constitui per relationem ejusdem rationis magis coarctatam, & non per oppositam rationem, id est, ad superiora.

Confirmatur secundò: Quia eo ipso quod homo esset tota essentia Petri & Pauli, licet per impossibile non haberet supra se aliud genus, adhuc esset species: quia esset praedicabilis de pluribus numero differentibus in quid, & eo ipso quod homo sic conciperetur, conciperetur sub ratione universalis & speciei, ergo species formaliter constituitur per praedicabilitatem.

III. Opponitur contra Conclusionem fundamenti Cajetani. Propria ratio speciei est esse correlativam generis, sed hanc rationem correlativi non habet per ordinem ad inferiora, ergo per ordinem ad superiora, & consequenter non per praedicabilitatem, sed per subjicitilitatem constituitur in ratione universalis. Sed facile hoc fundamentum ruit, unde R. dist. ma. Propria ratio speciei secundum illam rationem praecise quantum est universale aliquod nego ma. secundum rationem formalem, in quantum est species generis, concedo ma. primo autem modo est correlativa, non ad genus, sed ad inferiora sua scilicet individua, sicut genus habet rationem universalis per ordinem ad inferiora, nempe species

Instatur. Ideo homo est animal, quia continetur sub animali, ergo ideo species est universalis, quia continetur sub universali, sed in quantum continetur sub universali in communi est subjicitilis, ergo in quantum est subjicitilis erit universalis. R. negando ant. & consequentiam, Quia homo non dicitur ideo animal quia subjicitur animali ut sic, sed potius contra ideo subjicitur animali, quia verè homo est animal; sic etiam in proposito, species non ideo est universalis, quia subjicitur universali, sed contra ideo subjicitur universali ut sic, quia verè est universalis

Urgetur. Quod immediate subjicitur generi est universale, sed species quatenus subjicitilis immediate subjicitur generi, ergo qua-

tenus subjicitilis est universalis, ma. patet, quia quod subjicitur generi est praedicabile, ergo R. dist. ma. Quod immediate subjicitur generi est universale materialiter, seu fundamentaliter, & in sensu specificativo, concedo ma. formaliter & reduplicative nego ma. Quia talis constituitur per habitudinem & ordinem ad sua inferiora.

Arguitur secundò. Ad hoc ut sit aliquid secundum praedicabile nihil requiritur nisi quid possit praedicari de pluribus numero differentibus, sed species subjicitilis sic potest praedicari, ergo species subjicitilis erit secundum praedicabile: probatur mi. quia species subjicitilis est praedicabilis de hac & illa specie subjicitili, R. concessa ma. negando mi. cujus probationis ant. distinguo: praedicatur de hac & illa specie, in quantum est subjicitilis, nego ant, alio modo & sub alio respectu concedo ant. & nego consequentiam, Itaq; non per hoc quod species comparatur ad sua superiora, sed quia comparatur ad inferiora, videlicet ad alias species subjicitiles, accipit praedicabilitatem, & sic fit secundum praedicabile.

Arguitur tertio. Ut species subjiciatur generi, requiritur, ut ipsa abstrahatur ab individuis, sed quando abstrahitur aliquid ab individuis, & subjicitur superiori fit universale, ergo quandoquidem species qua subjicitilis abstrahit ab inferioribus, qua subjicitilis erit universalis. R. concessa ma. dist. mi. fit universalis proximè & logicè, nego mi. fit universalis remotè & fundamentaliter, concedo mi. & similiter disting. conseq. est universalis fundamentaliter & remotè, concedo consequentiam: proximè & logicè, nego consequentiam. Itaq; hic sermo est de universali logico non verò remoto. Deinde licet etiam concederetur tunc speciem fieri universalem logicè, nihil faceret contra Conclusionem: quia tunc non ex subjectione praecise ad superiora fieret universalis, sed vi abstractionis ab inferioribus.

Instatur. Genus subalternum non constituitur in esse universalis subalterni per praedicabilitatem, sed per subjicitilitatem; ergo etiam species praecise per subjicitilitatem constitui potest in esse universalis. Probatur ant. Quia si constitueretur per praedicabilitatem, vel constitueretur per praedicabilitatem qua est de pluribus specie differentibus praedicabile, sed hoc non, quia & genus supremum est sic praedicabile; vel per eam praedicabilitatem constitueretur, qua est de solo numero differentibus, sed hoc etiam non, quia hoc speciei competit, ergo per subjicitilitatem: quia aliud non est assignabile. R. dist. ant. Genus subalternum constituitur per subjicitilitatem in quantum genus, nego ant. in quantum subalternum, concedo ant. Itaq; in quantum subalternum est, sub hac praecisa ratione subjicitur generi, sed tunc non est genus, sed potius species subjicitilis; quando verò comparatur ad plura specie differentia de quibus praedicatur, & pro tunc est genus atq; per habitudinem & ordinem ad inferiora in esse generis constituitur, in quantum verò subalternum est, non generis, sed speciei sortitur rationem.

IV. *Aliud Argumentum.*

V. *Tertium.*

Urgetur. Genus generalissimum non constituitur in esse talis per ordinem & habitudinem ad inferiora, ergo nec genus subalternum non debet constitui in esse talis per ordinem ad inferiora. Probatur ant. tum ex Porphyrio, tum ex Scoto 1. d. 8. q. 3. sub litt. O, ubi docet non esse de ratione generis generalissimi habere sub se plures species, ergo non per ordinem ad inferiora constituitur, sed per hoc præcisè, quia non habet aliud genus supra se. R. ad hanc replicam eodem modo quo supra dist. ant. Genus generalissimum non constituitur, &c. quia generalissimum est, concedo ant. quia genus est nego ant. & consequentiam, unde quidem verum est quod sub hac præcisè ratione quia Generalissimum dicitur, non constituitur per ordinem ad inferiora, sed per negationem alicujus alterius generis supra se, non verò hoc verum est, si consideretur sub ratione generis tantum, & in hoc sensu intelligendus est tam Porphyrius, quam Scotus, id tamen nihil urget contra positam Conclusionem.

QUÆSTIO III.

An omnes species diversæ necessario sint inæqualis perfectionis?

I.

Ingressus ad questionem.

Non est quidem hujus fori agere hic de speciebus, seu naturis rerum primò intentionaliter sumptis, sed tantum de iis agere & tractare, prout substant secundis intentionibus subiectibilitatis & prædicabilitatis, nihil curando quomodo se invicem in perfectione excedant; quia tamen communiter supponitur unam semper esse perfectiorem alterà, idè ex professo hoc in præsentì questione examinandum assumo, unde licet locus proprius esse non videatur, nullus tamen videtur esse congruentior, nam nec phylisæ, nec metaphylisæ determinatè adscribi potest, cum eam aliqui in Animalisticis, alii in metaphylisicis sine litis decisione & loci definitione pertractant. Duplex est autem in hac materia sententia: Prima est antiquorum asserentium omnes omninò species necessario esse inæqualis perfectionis; Ita Aureolus, Synchronas, D. Thomas, Fonseca, Albertinus, Suarez, Vasquez, Mastrius. Secunda sententia docet, ne dum hoc repugnare ut dentur aliquæ species æqualis perfectionis, sed etiam fat verisimile esse nunc & de facto dari aliquas species æqualis perfectionis: Ita Averfa, Oviedo, Pontius, Baro Apol. 5. Met. sect. 4. propè finem Arriaga, Comptonius, & plures alii, cum quibus ad questionem.

Duplex est sententia.

II.

DICO: Probabile est dari de facto aliquas species diversæ æqualis perfectionis, ita ut neutra ex ipsis sit simpliciter perfectior alterà, aut imperfectior, & certum est posse dari. Ita cum secunda sententia.

Probatur 1. p. Conclusionis:

Primò autoritate D. Bernardi ferm. 86. ubi ait: *In pondere igitur facta est quæ rei sui generis est comparanda, aut secundum majus, aut secundum minus, aut secundum æquale, sed res quæ comparantur in suo genere sunt species, ergo ex mente D. Bernardi species ejusdem generis possunt comparari secundum æquale, & consequenter dari possunt species æqualis perfectionis.*

Probatur secundo Ratione; Nulla potest adferri ratio ob quam certò constet omnes species esse inæqualis perfectionis, ergo id non est asserendum, si tu verò dixeris id implicare, nihil dicis, quia id ego nego, quia licet verum sit omnes omninò species non posse esse æqualis perfectionis, non tamen ex hoc inferri potest, quòd nullæ sint tales, ergo.

Probatur eadem pars 2. Si omnes species deberent esse inæqualis perfectionis hoc idè esset, quia omnes species sunt diversæ, sed hæc ratio nulla est, ergo. Prob. mi. Quia benè possum considerare aliqua esse diversæ & ocularitèr cognoscere, non considerando, nec ocularitèr cognoscendo, an sint æqualis perfectionis, verbi gratià possum cognoscere albedinem & dulcedinem esse diversæ non cognoscendo an sint æqualis perfectionis, vel inæqualis, ergo.

Probatur Conclusio tertiò;

Paternitas in divinis in quantum est relatio est diversæ rationis à filiatione & spiratione passiva, & tamen sunt ejusdem omninò perfectionis, ita ut una alterà non sit perfectior, vel imperfectior, ergo non est improbabile, quin plures species diversæ possint ejusdem perfectionis. Baro existimat hanc Conclusionem melius probari non posse, quam solvendo argumenta & rationes in oppositum, unde confirmatur Conclusio, quoad hanc partem argumenti morali, quod idem Author adfert, Modica pars auri est æq; pretiosa, atq; magna pars stanni vel æris, unde denarii dicti quasi denos æris valentes, item virtus Religionis & virtus Patientia sunt specie diversæ virtutes, sed hæc contingit esse æquales, multi enim Confessores sunt æqualis meriti martyribus & vice versà, unde Castitas assimilatur ebore, quod in sine longi temporis rubescit, tanquam puritas illa virginea æquet, aut reddat martyrem.

Probatur secunda pars; Omnes

angeli secundum Thomistas specie differunt, sed non implicat quin Deus possit creare unum angelum ejusdem omninò perfectionis cum altero, verbi gratià, quare non possit producere angelum specie diversum à Gabriele, qui esset omninò ejusdem perfectionis essentialis cum Gabriele, ergo certum est, quod dari possint plures species ejusdem perfectionis. Imò hoc argumentum satis confirmat etiam primam partem, quia si omnes angeli ut tenent Thomistæ diversæ sunt species, unde constat, quòd omnes qui sunt in eodem ordine & choro non sint ejusdem perfectionis, sed quòd sint diversæ? Et recurrere ad illud, quia sunt diversæ speciei, adeoq; esse quoq; diversæ perfectionis est aperte petere principium.

Opponitur contra Conclusionem Au-

thoritas Aristotelis. 3. Met. t. 13. dicentis quòd sub omni genere detur prius & posterius, sed si essent aliquæ species in perfectione æquales in illis non esset prius & posterius, ergo: secundo 8. Met. t. 10. Essentias rerum dicit esse sicut numeros, sed omnes numeri sunt à se invicem essentialitèr distincti, ergo etiam omnes naturæ & essentia rerum; ergo nullæ erunt duæ ejusdem

III.
*Opponitur
& solvitur
Aristoteli.*

eiusdem perfectionis. Sed R. ad primam Auctoritatem eam veram esse, sed nego minorē, quia ex textu allegato non sequitur quod sub quolibet genere aliqua species quae sunt priores, aliqua quae posteriores, non verò sequitur quod immediate una debeat esse alterā perfectior, aut imperfectior: quia bene cum prioritate & posterioritate fiat perfectionis aequalitas. R. ad secundam Auctoritatem eam explicando & distinguendo ma. Essentiae rerum sunt sicuti numeri quoad omnem perfectionem, nego ma. quoad aliquam concedo ma. & concessā mi, nego consequentiam; Itaq; allata Aristotelis similitudo non currit quatuor pedibus, nec sic omnis debet currere, hinc Aristoteles non voluit quod omnimodē se habeant species sicuti numeri secundum omnem respectum & considerationem, alioquin etiam dicere & velle debuisset, quod sicut in numeris nullus datur ultimus, ita nec deberet dari in speciebus, quod tamen falsum est, quia in Physica ostendam in speciebus dari talem statum, ut Deus ultra eam aliam perfectiorem producere non possit, mens ergo Aristotelis ea est, scilicet quod quemadmodum numeri per ablationem, vel additionem cujuscunq; unitatis variatur, ita essentias rerum per ablationem, vel additionem cujuscunq; praedicati variari: Et quemadmodum omnes numero magis quam numero differentes sunt diversae speciei, ita omnes essentiae rerum & omnes naturae plus inter se distinctae quam numero, sint dissimiles ac diversae speciei. Sed in Contra

tamen non facere certitudinem, sed tantum probabilitatem.

Instatur. Si differentiae essent aequales aequaliter different, sequeretur quod non posset assignari ex quo capite different, ergo non sunt omnes aequales: probatur ant. quia omnes aequaliter distant ab ente & non ente, ergo non sequeretur quod non posset assignari ex quo capite different, R. negando sequelam cum consequentia probationis. Quia possent adhuc assignari alia capita per quae differre dignoscerentur. Primò esset ipsa essentialis diversitas, quae videlicet non esset representabilis per eandem speciem. Secundò quia dissimiles & diversas haberent operationes & effectus. Tertio ex varietate & diverso modo producendi suas operationes. Nec aequalis distantia ab ente primo arguit universaliter aequalitatem aliorum, quarelationes divinae & attributa, verbi gratia bonitas, sapientia, omnipotentia aequaliter distant ab ente primo, nempe essentia divina, quae tamen licet sint eiusdem perfectionis, sunt diversae rationis formalis, & consequenter à pari licet aliqua entia creata distarent aequaliter à primo ente, adhuc poterunt esse eiusdem perfectionis & diversae rationis.

Urgetur. Quaecunq; sunt eiusdem perfectionis, sunt eiusdem speciei ergo si illae differentiae essent eiusdem perfectionis, essent eiusdem speciei. Probatur ant. Ideò colligitur Petrum & Joannem esse eiusdem speciei, quia sunt aequalis perfectionis, ergo quae sunt eiusdem perfectionis, sunt eiusdem speciei. R. negando ant. cum ant. probationis, quia potius e contra ideò sunt aequalis perfectionis, quia sunt eiusdem speciei, & quia non videmus ullam dissimilitudinem inter praedicata essentialia.

Dices: Quae sunt aequalia possunt inter se commensurari, sed quae sunt dissimiles naturae non possunt inter se commensurari, ergo omnia dissimilia sunt inaequalia. R. dist. ma. quae sunt aequalia concedo, quae non sunt, nego; similiter dist. mi. quatenus sunt dissimiles concedo mi. quatenus conveniunt in tantitate perfectionis, nego mi. & consequentiam. Itaq; quemadmodum albedo & nigredo ut tria, licet sint dissimiles naturae, & forte inaequalis perfectionis, possunt tamen commensurari in quantum conveniunt in tot & tot gradibus perfectionis istius entitatis, ita etiam albedo & dulcedo quantumvis haberent entitatem & perfectionem diversam, possunt tamen convenire in hoc, quod una perfectio sit tanta, quanta altera.

QUAESTIO IV.

Utrum bene definiatur individuum à Porphyrio?

Porphyrius in eodem capite quo egit

de specie, egit etiam de individuo veluti speciei correlativo, & non incongruè: nam quemadmodum post genus actum est de specie veluti generis correlativo, ita ob eandem rationem post speciem ordinatè agitur de individuo, quem tractandi modum etiam Authores sequuntur ordinariè secundum partem, si non secundum

17. **Arguitur.** Cum Soncina. Omnes differentiae diversarum specierum sunt inter se inaequalis perfectionis, ergo & species per ipsas constitutae: probatur ant. ex Philosopho 10. Met. t. 16. ubi ait, unam differentiam habere se ut formam, alteram ut privationem, sed privatio sumitur pro ignobiliori & imperfectiori, ergo omnes differentiae sunt inaequalis perfectionis. R. negando ant. & ad probat. nego mi. Quia Philosophus non accipit privationem pro ignobiliori forma, quidquid dicit Commentator. Vel dic ipsum locutum fuisse communiter, non semper. Imò dici potest quod nulla ex differentis se habeat positivè, sed semper privativè omnes, quia ex conjunctione superioris, cum illa superius privatur alterā differentia, ita ut in uno supposito non possit utramque habere; tamen quoadcunq; aliquod superius dividitur in aliqua duo membra, quorum unum non possit explicari nisi per oppositionem ad alteram differentiam, tunc quidem unum debet explicari positivè, & alterum negativè, ex hoc tamen non sequitur adhuc quod illa quae negativè, vel privativè explicatur, quod sit imperfectior; imò aliquando contrarium accidit, ut dum dividitur substantia in materialem, & immaterialem, pro illius differentia assignatur ordo particularis ad materiam, pro huius verò aliqua forma ad quam sequitur negatio talis, vel talis formae, ergo Philosophus non universaliter intellexit suum axioma, nec unquam dixit privationem esse semper imperfectiorem, quamvis id sit in homine & bruto. Adde, quod licet adhuc dixisset Philosophus omnes species esse inaequalis perfectionis, id

V.

I.

Ingressio ad quaestionem.

cundam totum: plures enim hic tantum de individuo secundo intentionaliter sumpto agunt, tanquam de illo de quo proprie pertinet ad Logicam agere. Primum intentionaliter sumptum remittunt ad Metaphysicam, verum tamen quia ob faciliorem cognitionem universalis Logici egi de natura communi secundum se precise quae universale metaphysicum & remotum appellatur, quae fundat universalitatem logicam ut cognito fundamento fundatum facilius cognoscatur, sic pariter non abs re futurum existimo, si ad pleniorum cognitionem individui secundum intentionaliter sumpti tractavero simul de eo in quantum primo intentionaliter capitur; cum & ipse Porphyrius non modo illud sub secunda, verum etiam sub prima intentione definiverit, quare in hac & sequentibus quaestionibus simul ea examinabo, quae ab aliis in Metaphysica de individuo tradi solent. Itaque quantum attinet ad praesentem quaestionem, secundum triplicem considerationem qua individuum spectari potest, scilicet primo, vel secundo intentionaliter & hoc posteriori modo, vel in ratione subijcibilitatis, vel in ratione praedicabilitatis. Porphyrius etiam id tripliciter definivit secundum primam considerationem sic, Individuum est cuius collectio proprietatum in nullo alio eadem erit, has autem proprietates his duobus versibus signavit Boethius:

Triplicem
dedit Por-
phyrius de-
finitionem.

*Forma, figura, locus, et tempus, cum nomine,
sanguis,
Patria, sunt septem quae non habet unus
& alter.*

Per formam intelligitur exterior species, seu pulchritudo, aut venustas; per figuram intelligitur debita partium dispositio, seu ordo; per locum intelligitur locus nativitatis; per tempus hora, vel etiam qualibet alia coexistentia; per nomen intelligitur nomen proprium quod adhibetur ad discernendum, vel determinandum unum ab alio; per ly sanguis intelligitur stirps, familia & progenies; per Patriam significatur Provincia, regnum vel civitas, &c. Altera definitio individui secundo intentionaliter spectati est: Individuum est quod continetur sub specie. Tertia denique, Individuum est quod de uno solo predicatur in quid, quae coincidit cum illa Philosophi 1. Periher. cap. 5. singulare est quod non est natum predicari de multis, supple cum sui multiplicatione; unde non excluditur essentia divina & qualibet forma, quae postea saltem per Deum poni simul in pluribus subjectis, & consequenter predicari de pluribus sine sui multiplicatione. Controvertitur itaque inum datae definitiones bonae sint nec ne? Sunt etenim aliqui Auctores qui eas simpliciter rejiciunt tanquam nullo modo bonas. Antequam desuper mentem meam aperio. Prius notandum est, individuum, seu singulare, vel unum numero (sunt synonyma) & inter suppositum ac personam, discrimen esse, nam individuum, seu singulare & unum numero est illud, cui repugnat dividi in plures partes subjectivas, id est, in plura inferiora ut haec albedo, hic lapis, & reperitur in quolibet predicamento substantiae, nempe & accidentium; Suppositum vero tantum reperitur in predicamento substantiae & dicitur illud quod est alteri incommunicabile ut quod, & ut

Differentia
inter indivi-
duum & per-
sonam.

quo, id est: nec veluti forma subiecto, nec veluti superius inferiori. Persona autem tantum reperitur in genere naturae intellectualis, & definitur à Richardo quod sit intellectualis naturae incommunicabilis existentia, de qua Deo Optimo Maximo favente ex proposito agam in Metaphysica, Et sic individuo superaddit suppositum quod sit substantia, & supposito persona, quod sit substantia intellectualis, & sic haec tria se habent tanquam magis amplum, & minus amplum: nam omnis persona est suppositum, sed non e contra, & omne suppositum est individuum, sed non e contra, omne individuum est suppositum. His praemis.

DICO I. Bene definitur individuum subijcibile quod sit illud quod continetur sub specie. Ita Porphyriani. Probatur, bona est definitio speciei subijcibilis, quod sit illa, quae continetur sub genere, ergo bona est definitio individui subijcibilis, quod sit illud quod continetur sub specie.

DICES, Individuum juxta supra dicta continetur sub genere, ergo male definitur quod sit illud quod continetur sub specie. R. dist. ant. continetur sub genere eodem modo quo sub specie nego ant. alio modo concedo ant. & nego consequentiam. Itaque, individuum sub specie continetur immediate, sub genere vero mediate, quod si verò contingat quandoque; ut etiam contingat sub genere immediate, tunc adhuc tamen genus non rationem generis, sed vices speciei sustinet. Hinc est quod Conclusio intelligenda sit non de quocumque individuo, sed de specifico ex mente Porphyrii, quamvis & de quolibet absolute sustineri possit propter datam responsum.

DICO 2. Bene definitur individuum predicabile quod sit illud, quod de uno solo predicari potest. Haec est conformis doctrinae Scoti in quaest. univers. Probatur, tum quia sufficienter explicat naturam individui secundo intentionaliter sumpti, prout contra distinguitur ab universalis; tum quia constat genere & differentia, ergo probatur hoc ant. Quia genus est secunda intentio praedicabilitatis, & differentia est ordo istius praedicabilitatis ad unum solum, per quod individuum distinguitur ab omni alia praedicabilitate. Per praedicabilitatem autem individui non intelligitur quasi possit de aliquo uno inferiori predicari praedicatione formali, nec id requiritur, sed sufficit praedictio identica qua Petrus predicatur de se ipso ut Petrus est Petrus, Petrus est hic homo, sumendo ly hic homo signatè & particulariter, non autem pro conceptu humani individui singulis humanis individuis communi, quatenus & Petrus est hic homo, & Paulus est hic homo, sic enim non habet rationem individui, sed conceptus communis, de quo in sequenti quaestione; Unde quando Aristoteles dicit hoc album & universaliter nullum individuum de aliquo predicari; intelligendus, quod non possit de aliquo predicari veluti de inferiori, nam hoc album de aliquo veluti de subiecto predicari potest, ut Bernardus est hoc album, unde D. Augustinus individui duplicem assignavit definitionem, unam quae competit individuo accidentali, quod

II.
Definitio
individui
subijcibile.

III.

IV.
Definitio
individui
predicabile.

quod cap. 6. dicit esse: Quod in subiecto quidem est, de subiecto tamen minime significatur (id est, veluti inferiori) ut est hæc grammatica, hic color, nam verè dici potest, hæc scientia est hæc grammatica, hoc accidens est hic albus color. Et individuum substantiale hoc modo, Quod nec in subiecto est, nec de subiecto significatur (id est, veluti inferiori) ut est Cicero, nec in subiecto est quia usque est, nec de subiecto aliquo significatur, siquidem à se ortum vocabulum tenet, neq; intelligi possit aliunde. Sed contra Conclusionem.

Opponitur Autoritas Philosophi cap. de substantia dicentis, quod prima substantia neq; insit, neq; prædicatur; sed prima substantia est individuum primò intentionalitèr, ergò juxta Philosophum saltem secunda intentio, quæ fundatur in individuo substantiali de nullo prædicatur, ergò ulterius non de uno solo inquit. Item in antepredica. cap. 2. definit Individuum quod sit illud quod de nullo prædicatur. Pro solutione adverte, prædicationem aliam esse formalem, id est, cujus prædicatum est aliqua natura communis, ut hæc: Petrus est homo; alia cujus prædicatum est aliquod singulare, & vocatur materialis, & etiam identica, cum idem de se ipso prædicatur, prima vocatur etiam artificialis, quia artibus & scientiis inservit, quibus maxime inserviunt prædicationes universales. Hinc igitur Philosophum tantum voluisse, nec primam substantiam, nec aliud singulare prædicari prædicatione artificiali, seu formali de ullo, quod quidem verum est, non verò quod non possint prædicari prædicatione materiali in sensu supra explicato.

Instatur. Secundum Philosophum 7. Met. nihil potest defini, nisi species, sed individuum non est species, ergò non potest defini, probatur mi. quia species est aliquod universale quæ non est individuum, cum potius immediate, contrarietur universali, ergò. igitur. dist. ma. Nihil potest defini nisi species formalitèr sumpta, vel denominativè, concedo ma. nisi formalitèr tantum sumpta, nego ma. & distingo similiter mi, individuum non est species formalitèr sumpta, concedo mi. denominativè per simplicem conceptum inæquatum, nego mi. Itaq; quia ab omnibus individuis abstrahi potest aliquis conceptus inæquatus, qui extrinsecè denominari potest veluti species, idè in tali abstractione defini potest. Ex quo patet ulterius quid dicendum foret si expressè citaretur Aristoteles asserens individuum defini non posse, id nempe verum esse in pura materiali acceptione, non verò si consideretur secundo intentionalitèr in quantum scilicet ab omnibus individuis abstrahi potest aliquis conceptus communis, licet ille sit inæquatus, nullam importans realitatem.

Dico 3. Individuum primò intentionalitèr non est à Porphyrio sua data definitione definitum definitione per essentialia, nec per proprietates intrinsecas, sed per accidentia separabilia. Ita comminor.

Et probatur I. p. Forma, figura, locus, tempus, & omnia alia verbis comprehensa sunt accidentia, ergò illa definitio non est per essentialia. Secundo Definitio ali-

F. Amandi Hermann Logica.

cujus rei essentialis competit omni definito, sed illa non competit omni definito, sed tantum illi definito quibus prædictæ proprietates accidentales competere possunt, ergò illa definitio non est essentialis: prob. mi. Deus & Angeli sunt individua, sed illa definitio non competit Deo, aut Angelis, ergò non competit omni definito, seu omni individuo, Probatur mi. quia nec formam, aut figuram, nec stirpem, aut sanguinem habent, ergò.

Probatur secunda pars: Videlicet; quòd nec sit data per passionem & proprietates. Quia proprietates & passionem cujus sunt passionem, non sunt separabiles à subiecto, & prædicantur in quale quid necessario de subiecto; sed prædictæ proprietates sunt separabiles ut forma, figura, locus, &c. & non prædicantur in quale quid necessario, sed tantum contingenter, ergò non sunt passionem, nec proprietates.

Probatur ultima pars: Videlicet quòd sit data per accidentia separabilia, quia omnes prædictæ proprietates sunt separabiles à me & à quocunq; alio, vel saltem in sensu diviso separari possunt, quod sufficit ad hoc ut sint accidentia. Itaq; prædicta definitio acceptata tanquam accidentali à posteriori cognoscere possumus quæ sint diversa & distincta individua, quòd videlicet illa sint, quæ non habent eandem formam, figuram, quæ non sunt nata in eodem loco, eodem tempore, quæ non habent idem nomen: nullus enim unquam vidit duos homines ejusdem omnino ætatis, eisdem parentibus natos, ejusdem altitudinis, nominis, faciei, ingenii, indolis ita ut nullum esset vestigium inter illos quod dignosci possit diversum, Itaq; hæc definitio licet per accidentia bona sit, primò non est universalis, quia solis hominibus competere ex æquo potest, quibus similia prædicata adveniunt; nec etiam absolute certissima & infallibilis, quin omnia ista accidentia per DEI potentiam duobus individuis inexistere possint, unde pro solis humanis individuis videtur esse data, quia certum est, quòd nec omnibus naturalibus & materialibus competere possit, nam implicat dari duas longitudes, vel quantitates quæ per omnia sint sibi similes, duas rosas, duo ova, &c. duos radios solares, duas portiones aquæ, &c. unde si velis omnibus omnino individuis applicare videas quomodo his allegatis sufficientem per prædictas proprietates assignes differentiam. Interea pro majori intelligentia & claritate, individuum definitio essentialitèr, &

Dico 4. Individuum primò intentionalitèr sumptum est illud, cui repugnat intrinsecè dividi in plures partes objectivas, quarum quælibet sit ipsum. Est communis, & probatur, Quia per individuum intelligimus illud, quod opponitur universali, seu quod non habet talem modum inexistendi pluribus, sicut habet universale, sed oppositum, sed cui convenit posita definitio non habet talem modum inexistendi pluribus, sed oppositum, ergò est bona descriptio individui.

T Con-

Definitio itaq; alterè.

Confirmatur explicando ipsam definitionem, dicitur enim primò illud, id est, quæcunq; res; dicitur, cui repugnat intrinsicè dividi in plures partes, ut excludatur natura communis singularizata, quæ licet nequeat existere in pluribus, hoc tamen non habet nisi ab extrinseco, ratione hæcietatis, item potest colligi quòd tale ens quòd est in pluribus sine sui divisione, sit adhuc singulare cum nò dividatur in plures partes subiectivas, sicut natura divina est in tribus personis. Dicitur denique quarum quælibet sit ipsum, quia totum homogeneum singulare verbi gratià aqua potest dividi in plura, sic quòd ex una aqua fiant plures aquæ singulares, quia nulla ex aquis divisisset aqua primò divisa, aliàs deberet posse dividi in tot & tantas aquas, sicut ipsa aqua quæ primò dividebatur.

QUÆSTIO V.

An ab omnibus Individuis possit abstrahi aliqua ratio communis?

I.
Sensus quaestio-
nis pro-
ponitur.

Notandum. Difficultatem non esse, nec sermonem, an ab omnibus individuis possit abstrahi aliqua ratio communis quomodo-
docund; : sic enim certum est quòd ab omnibus individuis humanis possit abstrahi ratio viventis, animalis, & etiam rationalis, sed difficultas est, an ab omnibus individuis sub præcisa ratione individuorum formalitèr possit abstrahi ratio individui communis, sicut ab omnibus hominibus abstrahitur ratio hominis ut sic. Notandum iterum nec esse sermonem de individuis secundo intentionalitèr sumptis, sed de individuis sub prima intentione, quam intrinsicè important. In qua materia duplex est sententia; Negativa prima, quam tuerentur Fonseca, Toletus, Scotus, & plurimi Scotista, inter quos mordicus hanc sententiam negantem defendunt Pasqualig, & Pontius moti ex eo quòd Scotus I. d. 3. q. 3. sub litt. I. & in 2. d. 3. q. 6. §. ad quaestionem doceat differentias essentielles esse primò diversas & in nullo conceptu per se uno quidditative convenientes; Affirmativa est secunda, cum D. Thoma, Hurtado, Oviedo, Arriaga, Merinero & tolemioribus Scotistis, Maltrio & Belluto, Barone, &c. an magis illi quam huic affirmativæ sententiæ patrocinetur Scotus, patebit statim. Unde cum eadem ad quaest.

II.
Ab omnibus
individuis
potest ab-
strahi ratio
communis.

Dico: potest abstrahi ab omnibus individuis conceptus communis singularis & predicabilis de quolibet inferiori in quid. Hæc Conclusio est cum secunda sententia contra primam, quare

Probatur Concl primò: Autoritate D. Augustini lib. 7. de Trinit. cap. 4. ubi expressè id docet, & ne mentem ejus ambiguum suspiceris, eum paulò fusiùs referam ut ex toto discursu quem facit facilis & clarius doctrina ejus pateat, dicit itaq; sic: Cum queritur quid tria, vel quid tres, conferimus nos ad aliquid speciale, vel generale inventiendum nomen, quò complectantur hæc tria: Pater ergò & Filius, & Spiritus Sanctus quoniam tres sunt, queramus quid tres sunt, & quid commune habeant. Quid igitur tres? Si enim tres persone

commune est eis id quòd persona est, ergò speciale hoc, aut generale est nomen eis si consuetudinem loquendi respicimus. Et: Hic verò nulla est essentie diversitas, oportet ut speciale nomen habeant hæc tria, quòd tamen non invenitur: Nam persona generale nomen est in tantum, ut etiam homo possit hoc dici, cum tantum intersit inter hominem & Deum. Deinde in ipso generali vocabulo si propterea dicimus tres personas, quia commune est id quòd persona est, alioquin nullo modo possunt ita dici, quemadmodum non dicuntur tres Filii; Et inferius: Quam enim illis est commune nomen essentie, ut singulus quisq; dicatur essentia, tam illis commune est, vel substantiæ, vel personæ vocabulum; Ex quibus clarè liquet expressè Divum Augustinum docere, personæ nomen & conceptum esse commune de singulis predicabilem, ergò; unde si ex hoc capite quòd videlicet Pater, Filius, & Spiritus Sanctus dicantur tres, sapientissimè D. Augustinus inferat, personam nomen esse commune: hinc de mente D. Bernardi quoq; dubitandum non venit, nam ipse quoq; dulcissimè concinnat lib. 5. de Consid. cap. 8. Personarum multiplicatèr & pluralitatem cum unitate substantiæ Patrem, Filium & Spiritum Sanctum esse tres, ergò hoc nomen personæ eù est commune.

Probatur Conclusio secundò:

III.
Autoritate Scoti 1. d. 23. q. un. ubi circa finem postquam pro utraq; parte subtilissimè differuisset, concludit his verbis: Ista igitur via supposita, sicut certa, quòd a personis potest abstrahi aliquis conceptus negativus negationis in genere, & hoc non solum a personis quasi constitutis, sed etiam a formalibus constitutivis earum; est dubitatio ulterior, utrum tale commune solummodo sit negativum abstrahibile ab eis, vel aliquid positivum, & videtur quòd oporteat ponere aliquid positivum possibile abstrahi ab eis, propter verbum Augustini de doct. Christ. & Magistri in littera d. 25. quæ additæ sunt contra opinionem, potest dici quòd ab individuis abstrahi potest non tantum species quæ dicit quidditatem inferiorum, sed etiam aliquid proprium. Vides quomodo non solummodo asserit & adstruit doctrinam nostram, sed & eam, sic definitivè ponit propter verbum Augustini, En reverentiam in Magnum Sanctum Doctorem: sed ne suspiceris, aut interpretari coneris, quasi ex mente aliorum hoc statuat, non verò veluti suam sententiam, clariorem percipe testificationem & doctrinam, ubi non modo sententiam nostram tradit, verum etiam modum, quò id verum sit, proponit, dum sic ait 1. d. 26. q. un. infra num. 11. Ad aliud dico, quòd licet aliquis conceptus communis possit haberi qui dicatur in quid de generatione divina & spiratione divina, imò forte qui dicatur in quid de Paternitate divina & creata, tamen nulla realitas potest esse in divinis aliquo modo distincta ex parte rei, à qua desumatur iste conceptus dictus in quid, quæ realitas sit determinabilis per aliam realitatem, sicut conceptus communis est determinabilis per alium conceptum in intellectu, & impossibilitas hujus & ratio satis dicta est; dico igitur quòd Paternitas & Filialitas non sunt duo primò diversa quantum ad intellectum, quin intellectu possit abstrahere aliquem conceptum realem communem, sed sunt primò diversa quantum ad realitatem & realitatem, ita quòd nullum unum gradum realitatis includant, qui sit quasi potens-

potentia & determinabilis per proprias differentias, vel quasi differentias proprias, sicut albedo & nigredo includunt realitatem aliquam ejusdem rationis determinabilem, per proprias differentias specificas earum, sive realitates a quibus sumuntur earum differentiae specificae, & tunc illa propositio major quod primò distinctiva sunt primò diversa, debet intelligi de ipsis realitatibus quae primò constituunt ut quantum ad non in aliqua una realitate formali, quam formaliter inconvenientiam elidunt ambo. Hæc Doctor ibi. Confirmatur ex eodem 1. d. 2. q. 3. §. ad illa ubi docet hanc propositionem esse concedendam, singulare est universale, quia licet illud quod concipitur sit singularitas, modus tamen sub quo concipitur est universalitas. Sed

IV. Probatur Conclusio Ratione I.

Quia possunt omnia individua cognosci instar unius per conceptum correspondentem huic voci Individuum, cujus objectum non erit aliqua ratio præcisa ex parte objecti, sed aggregatum quoddam omnium individuationum, quod per distributionem accomodam erit prædicabile de hac illa individuatione, hoc & illo individuo.

2. Quia hic Syllogismus est bonus: Omne individuum est incommunicabile, Petrus est individuum, ergò Petrus est incommunicabilis; sed si nihil daretur univocè commune omnibus individuis, ut sunt individua, talis Syllogismus non esset bonus, ergò debet aliquid commune admitti, patet ma. probatur minor. Terminus medius debet esse univocus in Syllogismo, alias extremitates non jungerentur in tertio, sed una extremitas cum medio termino secundum unam rationem, & alia secundum aliam & sic in Syllogismo erunt quatuor termini, ergò debet admitti aliquid commune omnibus individuis.

V. 3. Tum quia definitio individui omnibus in particulari convenit, non minùs quàm definitio hominis convenit omni homini, tum quia individuo ut sic competunt signa quantitativa omnis, nullus, &c. sed hæc non competunt nisi rebus communibus, ergò, patet minor, quia non dicimus Omnis, Petrus Omnis, Paulus, Omnis hic homo, &c.

Probatur 4. Cum Maffrio, argumento, quod in Metaphysica veluti efficacissimum adfert. Omnes individuationes & hæcitate non modò conveniunt in communi nomine, sed etiam in ipsa ratione hæcitate, ita ut assignata ratione quid sit hæcitate, eandem rationem intrinsecè & quidditative Petreitas & Pauleitas, sicut ipse Petrus & Paulus participant ipsam rationem humanitatis; ergò non modò in nomine, sed etiam in conceptu aliquo convenient Petreitas & Pauleitas, consequenter ab eis poterit abstrahi ratio aliqua communis omnibus individuis. Ad hanc rationem varii varia respondent, nulli tamen ad sufficientiam, & inter Scotistas aliqui dicunt, quòd inter hæcitate detur aliqua convenientia analogà, quæ tamen non importat aliquem conceptum communem præcisum, sed solum quandam proportionem, quàm hæcitate servant inter se in modo constituendi & faciendi

differre. Sed hæc responsio non solvit argumentum, quod non modò probat convenientiam aliquam analogam, sed etiam univocam in conceptu hæcitate ut sic, singularum hæcitate; Ita si hoc argumentum non demonstraret conceptum communem univocum, in nullis præcisionibus objectivis, sive transcendentibus, sive prædicamentibus, probari posset conceptus aliquis communis univocè ab omnibus, quia semper licet poterit omnia entia non nisi analogicè & proportionalitèr convenire, similiter omnes homines non nisi proportionalitèr convenire in ratione humanitatis, quidquid enim adfertur ad probandum conceptum univocum inter homines, adfertur etiam in differentis individualibus, ergò, vel admittendus erit aliquis talis conceptus univocus inter illas, vel dicendum, quòd nec ab omnibus hominibus possit abstrahi aliquis conceptus univocus in ratione humanitatis, quod tamen nullus Scotista dicit.

VI. Opponitur contra Conclusionem Auctoritas Scoti 2. d. 3. q. 6. ubi videtur omnem omnium convenientiam individuorum negare quæ talium, dicens: Omnis differentia differentium reducitur ad aliqua primò diversa, alioquin non esset status in differentibus, sed individua proprie differunt, quia sunt diversa aliquid idem entia, ergò eorum differentia reducitur ad aliqua primò diversa, &c. igitur præter creaturam in hoc & illo sunt aliqua primò diversa, quibus hoc & illud differunt, ergò. R. verum esse Scotum in præfato loco sic rigidum fuisse in admittendo aliquem conceptum communem, verum alibi temperavit istum rigorem, ut patet ex locis supra allegatis. Ideò ergò Scotus in præfati loco intelligendus est, quòd differentie sint primò diverse, ita ut nullus conceptus communis adæquatus qui importaret aliquam veram realitatem possit ab eis abstrahi; non negavit tamen, quin ab omnibus possit abstrahi ratio aliqua communis ab omnibus inadæquatè conceptis, imò hoc expressè docuit supra, unde Scotus benè intellectus non contra nos, sed est pro nobis.

VII. Arguitur ratione primo; Individuum, secundum nos benè definitur cum Porphyrio: quòd sit id, quod de uno solo prædicari potest, & cujus proprietatum collectio in nullo alio reperitur, sed si esset ab omnibus conceptus aliquis communis abstrahibilis, non prædicaretur de uno solo, nec proprietatum collectio in nullo alio esset, ergò, ma. patet, mi. probatur, quia tunc posset prædicari de pluribus, ergò. R. dist. ma. individuum definitur, &c. quòd de uno solo prædicari potest, ut quid, concedo ma. ut modus, nego ma. & dist. similiter minorem, nego consequentiam. Itaq; individuo tantum convenit prædicari de uno solo, si consideretur præcisè in quantum tale est, si verò consideretur sub modo concipiendi tunc potest prædicari de pluribus prædicatione tam exercitâ, quàm signatâ; unde quando prædicatur ut modus, tunc individuum tantum confusè & inadæquatè concipitur. si verò conciperetur adæquatè & clarè, tunc ipsi repugnaret talitèr prædicari.

T a Instatur.

Instatur. Porphyrius definiens individuum, tradensq; allegatas definitiones pro exemplis attulit ut *Socrates, hoc album*, ergò non definiuit individua confusè accepta, sed clarè quoniam si individuum in communi acceptum definiuisset non valeret exempla data, ergò. R. Porphyrium illa exempla attulisse non quia immediatè *Socratem & hoc album* definiuit, sed ideò, quia omne quod signatur in secundis intentionibus, exercetur in primis, ut supra dictum est etiam in exemplis allatis à Porphyrio, quando definiuit genus & speciem.

Urgetur. Si immediatè non definiuit Porphyrius *Socratem & hoc album*, sequeretur quòd Petrum esse hominè non posset immediatè prædicari de Petro, sed hoc est inconueniens, ergò. Probatur sequela ma. Ideò non potest immediatè prædicari animal de Petro, quia mediat inter eum & animal, vel genus, species, sed hic etiam mediet ratio individui communis, ergò non posset immediatè prædicari de Petro, quòd Petrus sit homo. R. negando sequelam ma. cujus probationis majorem distinguo ideò, &c. quia mediat species importans veram realitatem, concedo ma. quia importat & mediat aliquid commune per purum conceptum nego ma. similiter dist. mi. sed hic mediet ratio individui importans veram realitatem nego mi. sed hic mediat ratio individui communis tantum per conceptum concedo mi. & nego consequentiam. Itaq; inter individuum & speciem medium datur per rationem, non verò aliquod medium à parte rei, unde à parte rei species est immediata individui, sicut individuum est immediatum generi (scilicet genericum) per rationem & conceptum, licet à parte rei sit mediatum.

Replicatur. Si mediet, deberet poni in prædicamentis, sed non ponitur, ergò non mediat, patet ma. quia series & coordinatio prædicamentorum requirit ut immediatoria semper sibi invicem subordinentur; mi. etiam patet, ergò. R. negando sequelam quòd scilicet medium inter Petrum & hominè, id est, ratio individui communis, debeat poni in prædicamentis, quia ibi non ponuntur nisi naturæ veræ, veræq; realitates, non verò modi naturæ, & putri conceptus inadæquati, qualis est individuatio.

Arguitur 2. In individuacione non potest dari ratio contrahibilis, & ratio contractiva, ergò nequit dari conceptus communis qui postea contrahatur per Petritatem & Pauleitatem, prob. ant. quia differentia individualis secundum rationem formalem individuacionis est ultimum contractivum, ergò non poterit ulterius contrahi. R. dist. ant. non potest dari in individuacione ratio contrahibilis, & ratio contractiva eadem sub ratione concedo ant. sub diversa ratione nego ant. & consequentiam; ad probat. ant. R. dist. quoq;. Differentia individualis est ultimum contractivum verè & à parte rei concedo ant. veluti modus & conceptus nego ant. Individuatio licet sit à parte rei ultimum contractivum, per intellectum tamen inadæquate concipientem potest fieri universalis ut modus

Instatur. Contrahibile & contractivum important diversas formalitates, & unum debet esse extra rationem formalem alterius, ergò nequit dari sic conceptus communis, probatur consequentia, Quia contractiva illius non habebunt rationem individuacionis, sed quòd non habet rationem individuacionis nequit esse determinativum alicujus communis. R. dist. ant. Contrahibile & contractivum important diversas formalitates reales, si fiat contractio verè & à parte rei concedo ant. si fiat contractio per intellectum importantem diversas formalitates reales, nego ant. cujus antecedentis rationem sic pariter distinguo, unum debet esse extra aliud realitèr, si realitèr contrahantur concedo, unum debet esse extra aliud realitèr si per rationem contrahantur, nego ant. Itaq; in tali casu contractio per rationem facit etiam contrahibile & contractivum discerni, & unum esse extra aliud per rationem, non verò à parte rei; Itaque tam hoc quàm præcedens argumentum solum probat quòd non detur natura à parte rei individuacionis, quæ esset contrahibilis ad plura individua sicut est contrahibilis natura humana, quòd omninò verum est, quia hæc ceitas à parte rei est tantum contractiva, nec aliud reale munus exercet, quàm contrahendi & singularizandi, illa tamen realitas quæ à parte rei dicitur contractiva & hæc ceitas, potest inadæquate concipi ut convenit cum alia hæc ceitate in munere faciendi ultimè differre, & tunc inducit modum contrahibilis, & sic per intellectum eadem profusus realitas à parte rei dividi potest & partiri in duos conceptus, quorum unus sit communis & contrahibilis; alter contractivus & proprius, quorum unus sit extra alium per rationem, & duas habeant simul formalitates rationis.

Urgetur. Sicut ab omnibus individuacionibus potest abstrahi aliquis conceptus communis contrahibilis per individuaciones, ita potest deinde eam considerare intellectus ut contrahibilem iterum per differentias alias, & sic in infinitum, sed talis processus in infinitum vitiosus est, ergò. Probatur sequela, quia poterit intellectus denudè differentias individuales illam contrahentes inadæquate concipere, sed ex tali inadæquato conceptu iterum individuatio præscindet, & sic in infinitum, ergò. R. dist. sequelam ma. sicut ab omnibus, &c. & sic in infinitum in conceptibus, seu præcisionibus formalibus transeat ma. in præcisionibus objectivis nego ma. & similiter dist. mi. sed inconueniens est admittere processum in infinitum, in præcisionibus objectivis, concedo mi. in præcisionibus formalibus, nego mi. & consequentiam. Itaque non videtur magnum esse inconueniens in actibus intellectus quòd priorem repetat abstractionem de eodem objecto processum in infinitum admittere, præter defatigationem capitis, tibi ergò consule.

Arguitur 3. Idem non potest esse ratio formalis conveniendi & disconveniendi, sed individuatio est ratio formalis disconveniendi, IX. Tertium.

VIII.
Secundum.

venienti, ergo nequit habere rationem conveniendi. R. dist. ma. non potest esse ratio conveniendi & disconveniendi si eodem modo sumatur transeat ma. si diversimodè sumatur nego ma. & distinctà similiter mi. nego consequentiam. Individuatio, ergo in communi est ratio conveniendi, quia sic est confusè & inadæquate cognita, habetq; rationem communis, adæquate verò & clarè cognita est ratio differendi ut Petreitas & Pauleitas.

Inlatur; Nihil potest concipi sub conceptu sibi repugante, sed natura individuatiōnis est ut sit una de se hæc numero, ergo non potest concipi veluti communis quomodocunq; concipitur, quia revera concipitur conceptu repugante, quod implicat. R. concessã ma. dist. mi. Individuatio est de se hæc numero essentialitèr à parte rei & adæquate concepta concedo mi. inadæquate concepta nego mi. & consequentiam. Quia argumentum tantum probat individuatiōnem non posse esse communem ut quid, eò modò, quò est natura humana, vel bovina, non verò quòd non possit esse communis ut modus, nec propterea concipietur sub modo repugante sibi, quia modus repugans sibi tantum est, quòd non possit concipi communis communitate per veram realitatem importatã, non verò per purum rationis conceptum.

Urgetur: Eadem ratione natura divina possit dicit universalis quod tamen est inconveniens ergo, probatur assumptum, quia natura divina etiam poterit inadæquate concipi: ergo. R. negando sequelam disparitas est, quia habemus fundamentum ad concipiendam singularitatem sub ratione communi, quale non habemus in natura divina, aut quacunq; alia im-multiplicabili, quia individualitates sunt plures à parte rei, & inter se habent aliquam similitudinem, seu convenientiam virtuales & fundamentalem in modo constituendi & distinguendi individua, quale non habet natura divina.

Replicatur; Si talis convenientia & similitudo in modo faciendi differre & constituendi sufficit debet admitti communitas à parte rei, sed talis non est conceptus per puram rationem, ergo: probatur sequela majoris, Ex reali similitudine Petri & Pauli in natura humana arguitur communitas realis naturæ, ergo etiam ex eo quod Petreitas & Pauleitas sibi similes sint, debet admitti communitas realis. R. negando sequelam ma. & probationis paritatem Quia similitudo Petri & Pauli est realis, formalis, & actualis, ideoq; erit fundamentum actuale, similitudo autem Petreitatis & Pauleitatis est solum fundamentalis, cum à parte rei sint simpliciter simplices formaliter facientes differre, & simpliciter alterius ac alterius rationis & primò diversè.

QUESTIO VI.

An natura creata individuetur per aliquid superadditum, & an illud sit quid positivum.

Suppono tanquam certissimum, quòd quidquid in rerum natura à parte rei existit id

esse singulare, nam sic non modò docet Philosophus pluribus in locis contra Platonem, sed etiam ipsa ratio clarè demonstrat: nam quidquid in rerum natura est, aut est Deus, aut creatura, Deus est singularissimus, omne autem creatum necessariò singulare esse debet, quia omnis productio cum sit singularis, in rem singularem tendit I. Met. cap. I. quò supposito veluti certo, & indubitato; in presenti quæstione quaeritur, an illa res sit singularis per semetipsam existentem & essentiam suam, an verò per aliquid additum naturæ, & illud an sit quid positivum, an verò quid negativum? Nominales post ducem suum Oechamum docent singularitatem nihil esse præter essentiam ipsius naturæ, nam quemadmodum natura ex se formalitèr est natura, ita etiam ex se est singularis, Oechamum sequuntur Durandus, Clureolus, & plures Thomista in substantiis Spiritualibus, In eandem sententiam multum inclinat imò expressè tenet Baro, nisi quòd Apolog. 5. Met. act. 2. gloriatur nullum hætenus subtilitatem hanc ex Scotistis conformitèr ad mentem Scoti attigisse, unde ipse ut putat de mente Scoti nullum requiri superadditum realitèr vel formalitèr, ut natura sit singularis: requiri tamen aliquod positivum superadditum ad hoc, ut natura una distinguatur ab alia quantum ad individua, seu ut constituantur individua primò diversa & distinguantur ab aliis; Verum non mihi videtur tantum hic in hac distinctione latere subtilitatis, quòd eam Scotistæ priores attigisse non debuerint, imò Baro solemnissimi principii Scotici tunc oblitus, fuisse debuit, quando hæc distinxit: scilicet, illud est principium distinctivum alicujus rei, quod est ipsius constitutum, si ergo ad constituendam naturam singularem non requiritur aliquod principium positivum superadditum, nec requiretur ad eam distinguendam, & si e contra requiritur ad distinguenda individua & faciendum ut sint primò diversa, ergo etiam ad ea constituenda propter rationis paritatem, ex una & altera parte, quare ad primam partem quæstionis.

Varia sententia.

DICO I. Nulla res creata est singularis & individua ex suo principii intrinsicis, sed per aliquid superadditum. Hæc est communis, Realium contra Nominales: &

II. Natura est singularis per aliquid superadditum.

Probatur primò: Natura quacunq; licet sit secundum se ad prædicata sua essentialia, nempe animalitatem & rationalitatem, natura humana, non est tamen determinata ad principia individualia: ergo ut sit à parte rei natura Petri, vel Pauli, debet habere aliquid per quod determinetur ut sit hujus potius quàm illius, ant. patet quoad primam partem, scilicet, quòd ex se sit tantum determinata ad principia & prædicata sua essentialia; probatur etiam quoad alteram partem, quia humanitas, verbi gratiã ex se est indifferens ut sit in Petro & in Paulo, probatur etiam consequentia principalis, Quia ex eo quòd videmus naturam genericam esse indeterminatam ad plures species concedimus ei plures species per quas determinetur ad unam potius quàm ad aliam, ergo etiam si natura specifica est indeterminata, plura concedi debent per quæ determinetur ad individua sicut genus determinetur ad species.

T 3 Probatur

Probatur secundò: Quia si in conceptu naturæ humanæ includerentur essentialiter & quidditative secundum prædicata intrinseca, principia individuantiæ verbi gratiâ Petreitas & Pauleitas, sequeretur quòd de Joanne & Jacobo essentialiter & quidditative prædicarentur Petreitas & Pauleitas, non minus quàm essentialiter prædicatur de iis animal rationale, sed hoc est inconvenientissimum & falsissimum ergò: probatur sequela; Quia quidquid inest alicui ex natura sua, per se inest ei in quocunq; ponatur, sed Petreitas & Pauleitas inest naturæ humanæ per se & ex natura sua, ergò inest etiam ei si natura humana poneretur in Joanne & Jacobo, ergò etiam de iis posset essentialiter prædicari.

Confirmatur Conclusio; Quia experientia constat, quòd haberi possit conceptus essentialis cujuscunq; naturæ, præscindendo à differentiis individualibus, ergò quilibet gradus ut individualis est extra essentialiam naturæ, & consequenter illi superadditus, probatur ant. quia consideratâ solâ animalitate & rationalitate habetur conceptus essentialis hominis adæquatus, præscindendo à Petreitate & Pauleitate ergò.

III.
Opponitur
& solvitur
Aristoteles.

Opponitur; Contra Conclusionem Authoritas tum Aristotelis 10. Met. 26. circa finem ubi quòd ultima divisio quæ est per se & essentialis fit per differentias específicas, ergò non datur ulterior divisio per gradus individuales: tum Scoti 2. d. 3. q. 1. ab initio §. hic dicitur, ubi refert fundamentum Nominalium, quòd natura habeat esse verum extra animam, non autem habet esse in anima nisi ab alio, id est, ab anima ipsa, sed esse in anima est communitas, & esse extra animam est singularitas, ergò ex se simpliciter habet natura esse singularis: quia esse extra animam simpliciter ei competit; & esse universalem ab anima, seu secundum quid tantum. Verumtamen ꝛ. ad Aristotelem ibi tantum loqui de ultimis differentiis quæ faciunt specificam contrarietatem, & sic dicit esse differentias específicas: per hoc tamen non negat speciem iterum dividi per individua, cum individuum in linea prædicamentali sit infra speciem, sed tantum vult quòd non amplius dividatur per aliquid constitutum essentialiter speciei, seu constituti quidditativum, & sic dicit quòd si ulterius dividatur, quòd sit divisio per accidens, sumendo per accidens pro eo quod non ingreditur intrinseca principia & prædicata constitutiva essentialia, & sic probat pro nobis; quòd si species adhuc dividatur non dividi se ipsâ ad singularia, sed per aliquod superadditum posterius. Ad Scotum ꝛ. illum non agere contra Conclusionem ibi, sed simpliciter referre sententiam Nominalium, non verò per modum contrarii asserti, quare ipse in fine questionis Respondet negando mi. quoad illam partem, quòd communitas sit esse in anima, quia non minus quàm singularitas, sic communitas convenit naturæ extra intellectum; cum hac tamen differentia, quòd communitas conveniat naturæ ex se, singularitas autem per aliquid in re contrahens ipsam; unde si communitati non est quærendum aliquid in anima,

singularitatis tamen causam necesse est quærere, quæ superaddit aliquid illi naturæ cujus est; Quod si verò per communitatem intelligant Nominalem universalitatem sub secunda intentione, tunc quidem verum est quòd universalitas sit quid in anima, tamen hic non est sermo de secundis sed de primis intentionibus.

Arguitur 2. Ex ratione, Illud superadditum, vel esset quid essentialiale, vel quid accidentale, sed neutrum dici potest, ergò non erit aliquid superadditum naturæ ad hoc ut singularis sit; ma. patet probatur minor, non essentialiale, quia alioquin species posset dividi per essentialia differentias, & sic species non esset tota essentialia individuorum, ergò: nec etiam accidentale, quia sic individuum esset ens per accidens, ergò. ꝛ. concessa ma. negando mi. cujus primam probationem distinguo, Non essentialiale, si sumatur essentialiale pro præcisa entitate quidditativa, concedo, si essentialiale sumatur pro omni intrinseco alicujus, nego; unde non licet inferre, quòd tunc species per essentialia differentias divideretur, quia tunc essentialiale sumitur quatenus denotat differentiam aliquam essentialiam dicentem quidditatem. Similiter distinguo ant. alterius probationis; Nec etiam accidentale, si accidentale sumatur pro eo quod non præ se fert entitatem quidditatem, nego ant. si sumatur pro entitate aliqua extrinseca adveniente concedo, si priori modò sumatur accidentale, tunc non licet inferre quòd individuum sit unum per accidens, quia entitas quidditativa natura verè contrahibilis & divisibilis numero cum entitate non quidditativa, sed per se contrahente unum individuum per se constituere possunt alicujus unius prædicamenti, de quo species verè prædicetur.

Instatur; Si per aliquid superadditum, five sit accidentale, five essentialiale individuetur, natura species specialissima, seu infima non est athoma, sed hoc est contra Porphyrium ergò: probatur sequela, quia illa non est species athoma, quæ est adhuc divisibilis per plures differentias, sed hæc esset, ergò. ꝛ. negando sequelam ma. cujus majoris probationem distinguo, illa non est species athoma quæ est divisibilis per plures differentias essentialia, concedo ma. per plures differentias individuales nego ma. & similiter distincâ mi. nego consequentiam, Itaq; species infima non dicitur præcisè athoma, quia non potest ullo modo dividi amplius, sed idèd, quia per alias differentias específicas amplius non dividitur, unde species infima non simpliciter athoma, id est simpliciter indivisibilis, sed indivisibilis in plures species, quæ indivisibilitas secum compatitur divisibilitatem in plura individua.

Urgetur. Species infima esset adhuc contrahibilis per differentias específicas, ergò non esset adhuc athoma, probatur ant. quia esset contrahibilis per differentias, quæ habent rationem conveniendi simul, sed quæ contrahuntur per plures rationes conveniendi simul, contrahuntur per differentias específicas ergò: probatur ma. quia individuatio Petri & individuatio Pauli, Joannis &c. convenirent in ratione individuandi, ergò. ꝛ. negando ant. cum probat.

IV.
Argumentum
ex ratione

probat. ma. individuatio Petri & individuatio Pauli convenient in ratione individualitatis, si considerentur ut quid præcisè, nego, si considerentur confusè & ut modus nego, Recurre ad dicta in præcedenti quæstione.

DICO 2. Illud super additum, per quod natura creata individuetur, est quid positivum ad quod sequitur negatio divisibilitatis. Hæc est Scoti Et Scottistarum omnium, quam alii passim etiam recipiunt, ut Suarez Raguseus, Contarenus, Amicus &c.

Probatur Conclusio primò;

Omnis negatio quæ est repugnantia, aut quæ nequit separari à subjecto præsupponit in illo subjecto aliquid positivum, ratione cuius competat illa negatio ipsi inseparabiliter, sed negatio divisibilitatis quam dicit Petrus nequit separari à Petro, repugnat enim Petro ut multiplicetur numero, ergò præsupponit in ipso aliquid positivum, sed non naturam specificam, quia hæc formalitèr loquendo præscindit ab hæcitate, estq; multiplicabilis numero, mi. patet, ma. probatur inductione, nam negatio corporeitatis in angelo quæ est negatio repugnantia (de similibus enim hic sermo est) convenit angelo per aliquam formalitatem positivam, negatio hincibilis in homine per rationalitatem, & sic de aliis. Dixi negatio repugnantia ad excludendas simplices negationes & privationes, quia quamvis in sensu composito repugnet alicui, non tamen in sensu diviso, verbi gratia in cæco negatio visus, quem Deus tamen illuminare potest, secus est de angelo cui simpliciter & in omni sensu repugnat esse corporeum.

Dices; Dantur adhuc aliquæ simplices negationes, ratione quarum unum simpliciter & absolute repugnat alicui alteri, ergò, probatur ant. Quia personæ creatæ per simplicem negationem ut quo, & ut quod omninò repugnat communicari alteri, ergò, R. illam duplicem negationem communicabilitatis, ut quo, & ut quod non esse adhuc repugnantia, sed esse tantum actualis & aptitudinalis communicabilitatis, atq; proinde negatio repugnantia non competit personæ creatæ, quia ei simpliciter & absolute non repugnat communicari alteri, sed tantum secundum quid, quia talis repugnantia est ab ea separabilis asserendo illam duplicem negationem

Probatur Conclusio secundò:

Per negationem non constituitur aliquid in entitate perfectiori formalitèr, quam sit illa entitas præsupposita negationi, quia negatio ut negatio nullam dicit perfectionem, sed prima substantia secundum Aristotelem in prædicamento substantiæ est maximè substantia, & magis substantia quam secunda, ergò non poterit constitui formalitèr per negationem in quantum distinguitur à substantia prima.

Probatur Conclusio tertio:

Illud per quod species est athoma & indivisibilis est ens positivum, ergò multò magis id, per quod est individuum individuum, probatur consequentia, quia unitas numeralis est major & perfectior, quam sit unitas specifica, ergò sic

ut unitas specifica est positiva, ita etiam debet esse unitas numerica.

Confirmatur; Ita differt sub eadem specie unum individuum ab alio, sicut una species ab alia sub eodem genere, sed una species ab alia non differt per simplicem negationem, sed per aliquam sui differentiam constitutivam, ergò etiam individuum. Secundò. Quia Petrus differt à Paulo non quidem per simplicem negationem, quasi solum quædam negatio sit in uno, quæ non sit in alio, sed omninò differt aliquà entitate positivà quatenus est quædam entitas in uno, quæ non est in alio & in hac entitate fundatur ista negatio.

Arguitur in contra. Individuum formalitèr constituitur per indivisionem, sed indivisio non est aliud formalitèr quam negatio, ergò individuum constituitur formalitèr per negationem, R. dist. ma. si individuum consideretur prout est ens per infimum gradum in linea recta prædicamentali constitutum nego ma. si consideretur veluti unum quod explicetur per indivisionem concedo ma. Itaq; si individuum primo modo spectetur, tunc individuum constituitur formalitèr tale per infimum gradum entis, ultimo naturæ communis determinativum, ad quem unitas individualis consequitur veluti ejus propria passio, quæ licet explicetur per negationem prout à nobis concipitur, importat tamen adhuc aliquid positivum.

Instatur; Sequeretur quòd tunc in uno eodemq; individuo esset duplex entitas, sed hoc non videtur admittendum ergò. R. dist. ma. esset duplex entitas: hoc est, duplex formalitas concedo ma. duplex entitas: id est, duplex res nego ma. similiter distincta mi. nego consequentiam.

QUÆSTIO VII.

Quod nam sit principium Individuationis?

In præcedente quæstione determinavi principium individuationis esse aliquid positivum, restat ut hic examinem quid nam sit illud positivum? Circa quam materiam multiplex omninò fuit Antiquiorum & Thomistarum sententia:

Prima erat Henrici, Ægidii Romani, Bonetti, Rogerii de Bacconis, qui omnes pro principio individuationis statuebant ipsam rerum existentiam ita ut eo ipso quo res habent existentiam etiam habeant principium individuationis, adeoq; aliud principium individuationis non esse querendum, præter ipsam rerum existentiam.

Secunda Sententia asseruit principium individuationis esse quantitatem, ita sensit Godofredus prout ipsum Marginista Scoti citant: cui Aureolus & plures Thomistæ adherere videntur.

Tertia Sententia est multorum Sanctorum Patrum Basili, Damasceni, Boëthii, imò Porphyrii cum Avicenna, qui ponere videntur

VIII.

I. *Varie Antiquiorum Sententia.*

dentur principium individuationis collectionem omnium accidentium, cui etiam subscribere videntur plures Recentiores, in quantum existimant causam determinare ad hunc numero effectum per circumstantias loci & temporis, de qua re in Physica, ita Suarez, Vasquez &c.

Quarta Sententia est materiam nudam id est secundum se spectatam esse principium individuationis, ita quidam Antiquiores Thomistæ, quia tamen Juniores viderunt difficile esse sustineri materiam præcisè secundum se spectatam debere poni pro principio individuationis, idè ab isto rigore ex parte declinant & dicunt materiam signatam, quam signationem ipsimet Thomistæ variè lacerant, nam Capreolus, Ferrara, Soncinas &c. per materiam signatam intelligunt materiam quantitate formali affectam, Cajetanus dicit materiam signatam esse quæ non actu est eadem quantitate affecta, sed capax tantum hujus & non alterius ita ut per solum ordinem & respectum ad eam recipiendam dicatur esse principium individuationis: Alii aliter istam sigillationem per distillant.

Quinta Sententia est Averroistarum post Averroem, qui pro principio individuationis rerum materialium ponunt ipsam formam solum, alii addunt formæ materiam, ita Zabarella, Niphus Pererius, Durandus &c.

Sexta Sententia est D. Thomæ & passim Thomistarum Blasii à Concept. Bannes Joannis à S. Thoma &c. qui formarum substantialium individuationis principium esse materiam, & accidentalium subjectum dicunt.

Ultima deniq; Sententia est Doctoris in 2. d. 3. ubi refutatis & rejectis aliorum opinionibus, tandem questione sexta, candidè aperit mentem suam, & dicit principium individuationis esse, individualem differentiam contrahentem naturam ad esse hanc, & dantem formalitèr individuo esse indivisibile in plura, de quibus prædicetur prædicatione dicente hoc est hoc, hæc individualis differentia in Schola Scoti nunc (quamvis ipse terminus apud Scotum non sit) vocatur hæcceitas, ex eo quòd faciat rem determinatam & hanc, dicitur etiam singularitas, quia facit rem, in qua est, singularem, seu in communicabilem; dicitur etiam individualitas, seu Pauleitas, vel Petreitas, quia contrahit naturam specificam ad Petrum & ad Paulum; Scotum sequuntur omnes ferè Reales extra Scholam Sancti Thomæ, cui sententiæ vi obligationis ad verbum Magistri etiam subscribam, prius tamen subtilem imitando, aliorum sententiæ breviter refutabo. unde

II. Dico I. *Existencia non est principium formale individuationis.* Ita Doctor 2. d. 3. q. 3. & Suarez.

Probatur Conclusio primò; Ratione Doctoris in terminis. *Quod non est ex se distinctum & determinatum, non potest esse primum distinguens ac determinans aliud, sed esse existencia eo modo, quo distinguitur ab esse essentia, non est esse distinctum ac determinatum, non enim esse existencia habet proprias differentias, alias à differentiis esse essentia, quia tunc oporteret ponere propriam coordinati-*

tionem existentiarum aliam à coordinatione essentialium, sed præcisè determinatur ex determinatione alterius, igitur non determinat aliquod aliud.

Probatur Conclusio secundo; Quia effectus formalis individuationis est omnino diversus ab effectu formali existentia, ergò existencia non est principium individuationis, probatur ant. Effectus formalis individuationis est determinare naturam ad infimum gradum entis, ut incommunicabiliter se habeat, & sit de se hæc numero designabilis; effectus verò existentia, seu actualis, seu possibilis, est ratio ponens rem illam extra causas cujus est existencia, actualis enim actu ponit, potentialis potest ponere.

Probatur tertio; Individuatio universalitèr præcedit existentiam tam in esse actuali, quam in esse possibili, ergò non potest esse principium individuationis: probatur ant. Quia existencia est actus ultimus ordinatus ad constituendam rem extra causas, ergò supponit rem extra causas constituendam quoad omnem gradum essendi prædicamentalem, etiam ultimum, qui est individualis, probatur consequentia. Quia non potest fieri existens sola animalitas absq; rationalitate, nec sola humanitas absq; individuatione, ergò existencia supponit rem quæ dicitur possibilis existere completam etiam individualitèr, quia ad complementum inter omnes gradus præcipuè requiritur gradus individualis.

Confirmatur; Quia individuum ut tale etiam ponitur in prædicamento, ergò quid concurret ad ejus constitutionem, debet etiam ibi poni, sed existencia non ponitur in prædicamentis, omnia enim prædicamentalia abstrahunt ab existencia, ergò non est principium constitutivum ejus.

Arguitur incontra. Illud est principium individuationis ad quod generatio terminatur, sed ad existentiam actualem terminatur generatio, ergò existencia erit principium individuationis, ma. patet, quia ad individuum ut singulare est & hoc, primò terminatur. R. 1. negando ma. quia generatio terminatur ad individuum quod non est principium individuationis, unde licet generatio terminetur ad individuum etiam ut existens, ex hoc tamen non sequitur quòd existencia sit principium individuationis, ut existencia concomitatur principium individuationis, sic licet generatio sit singularis existentis, non est tamen ut singularis, sed ut existentis. R. 2. negando mi. quia generatio non terminatur ad existentiam, sed ad existens.

Instatur: Per principium individuationis distinguitur una res ab alia, sed per esse existentia unum individuum distinguitur realitèr & numeralitèr ab alio, ergò esse existentia est principium individuationis. R. negando mi. loquendo absolute, quia unum individuum non distinguitur primò singularitèr per actualem suam existentiam, sed per aliquid prius, nempe per ultimum actum in coordinatione & serie prædicamentali, qui per se ad talem seriem spectat, unde dicit Doctor quòd licet existencia sit ultimus

ultimus actus ultimo distinguens, non distinguit tamen ultimo distinctione spectante ad seriem prædicamentalem, sed distinctione quæ extra totam per se coordinationem prædicamentalem. Dixi absolute loquendo mi. esse falsam, quia si sermo sit de distinctione vera & quidditativa reali, tunc ad constituendum integrum & totale fundamentum distinctionis realis requiritur singularitas simul cum existentia, ut supra dixi sed

Urgetur. Illud prius dicitur complere, quod prius ingreditur essentiam rei, sed existentia ingreditur simpliciter essentiam rei, & individuatione non sic ingreditur esse rei, sed est extra ipsum tanquam quid consequens, ergo existentia prius complet unamquamq; rem, ita ut ratione ipsius subsistat potentia agentis, & consequenter existentia erit principium individuationis. R. negando mi. quia res ut supra dixi e contra se habet, quia licet individuatione non pertineat ad esse quidditativum ipsius individui, quod in solis prædicatis specificis dicitur consistere, pertinet tamen ad esse intrinsecum ac entitativum ejus, quia est differentia constituens individua cum natura specifica in ultimo esse determinabili intra seriem prædicamentalem, existentia verò non est differentia constituens individuum, nec pertinet ad intrinsecum conceptum ejus, sed tantum est modus ejus intrinsecus & solum pertinet ad esse rei non quia conferat novum gradum essendi, sed idèo, quia facit illud in actu, & sic negatur etiam consequentia inde deducta.

Dico 2. Nec quantitas, nec ullum aliud accidens, nec ulla accidentium collectio, est principium individuationis formale substantie. Ita D. q. 4. supra. Probatur quoad primam partem de quantitate.

Primò. Quia substantia prima ut sic non habet suam entitatem individualem à quantitate, ergo nec unitatem quæ ipsam concomitatur, consequentia patet, probatur ant. Quia etiam infimus gradus substantiæ est substantialis, ergo hunc acquirere non potest à quantitate, quæ est merum accidens, & inferioris ordinis quod nullo modo seipso perfectius dare potest alteri, quam ipsum habeat.

Secundò. Si quantitas esset principium individuationis substantiæ, ipsa deberet primò esse de se hæc & individua, & sic distincta numeraliter ab alia: quod enim est unum speciei, non potest esse ratio essendi alteri unum numero, sed quantitas non est de se hæc & una numero, ergo ipsa non potest esse individuationis principium, ma. patet. ex rationibus appositis, probatur mi. quia tam benè in quantitate, quam in aliis rebus consideratur natura communis, ergo non est de se hæc, probatur ant. quia ratio lineæ tam benè communis est ad lineam rectam & curvam, quam animal ad hominem & leonem; hinc Probat Doctor quòd quantitas non modo non in genere substantiæ, sed nec in genere quantitatis possit esse principium individuationis, Quia esse divisibile in plures partes subjectivas non competit nature communi per quantitatem, ergo quantitas non est principium

F. Amandi Hermann Logica.

individuationis, probatur ant. quia quod est ratio divisibilitatis inest formaliter illi quod est divisibile tali divisione, sed quantitas non inest formaliter speciei, seu toti universali, in quantum est divisibile in plures partes subjectivas; ergo ipsa non est ratio divisibilitatis talis totius in partes tales: ma. patet probatur mi. quia totum universale quod dividitur in individua & in partes subjectivas prædicatur de qualibet illarum partium subjectivarum, ita quòd qualibet pars subjectiva sit ipsum; partes autem quantitativæ in quas fit divisio continui nunquam recipiunt prædicationem totius divisi in ipsas; per quod patet quid dicendum sit ad eandem objectionem quam sibi Doctor in corpore objicit, quòd scilicet quiddid per se competit alicui alteri, competit ei in quocunq; est, sed per se competit quantitati dividi in plures partes, ergo, quia quantitati non competit per se primò & ex ratione quantitatis, dividi in plures partes subjectivas, benè tamen in plures partes integrales & quantitativas.

Probatur Eadem pars tertio: argumento Theologico. Sit substantia materialis individuetur per quantitatem, sequeretur quòd nullus panis singularis transsubstantiatus esset in Eucharistia in Corpus Christi, sed hoc est hæreticum, ergo: probatur sequela, quia nullum singulare transsubstantiatur in aliud, nisi singularitas unius transsubstantietur in singularitatem alterius, sed quando panis transsubstantiatur in Eucharistia in Corpus Christi, manet singularitas istius panis: ergo nullus panis singularis transsubstantiaretur in Corpus Christi, probatur minor, quia maneret ratio istius singularitatis, quia videlicet maneret quantitas quæ secundum opinionem contrariam est principium, & ratio individuationis. Imò Doctor in Mysterio Eucharistiæ adhuc plura adducit absurda inde secutura quæ tamen brevitate causa omitto, ergo.

Probatur Conclusio quoad alteram partem, scilicet quòd nec ulla accidentium collectio sit principium individuationis. Si aliquod accidens, vel etiam ipsa tota collectio esset principium individuationis, sequeretur quòd substantia de se non mutata substantialiter transiret ab hac, ad non hanc, & e contra à non hac ad hanc, sed hoc implicat ergo: probatur sequela ma. Quia substantia sine contradictione potest fieri & esse sine quocunq; accidente, quia ipse est prior naturaliter, ergo ipsa non mutata substantialiter de hac fieret non hæc per solam accidentium variationem &c.

Confirmatur. Quia potest tota collectio accidentium panis assignari, absq; eo quod assignetur hic panis, ergo tota collectio accidentium non potest esse principium individuationis, quia nullum principium individuationis potest esse separatum & distinctum sine eo, cujus est principium individuationis, ant. patet, quia in Eucharistia assignatur tota collectio accidentium panis absq; eo, quòd assignetur, & sit ibi hic panis. Sed contra hanc partem

Opponitur Authoritas multorum Sanctorum Patrum, imò & ipsiusmet divi Augustini,

v.

VI.

VII.

Opponuntur & explicantur Patres.

gustini, qui cap. 9. Dialecticæ asserere videtur unum individuum distinguere ab alio, nam teste Nebridio unum hominem ab alio non distinguit nisi quod unus sedeat alter stet, unus pauper, alter dives sit &c. Damasceni qui in sua Dialecticæ cap. 30. & 42. ait accidentia esse characteristicas proprietates quibus tanquam certis notis hypostasis exprimitur, & alibi plura similia. Boëthii lib. 1. Trin. cap. 5. ubi dicit: in numero differentiam, varietas accidentium facit: his similia habent Basilii, Nissenus &c. Verumtamen his & omnibus similibus auctoritatibus unica responsione satisfacio, videlicet sanctos Patres, & similiter omnes Philosophos tantum velle, quod individua distinguantur per accidentia distinctione & constitutione extrinsecâ secundariâ, & quoad nos, non verò quod distinguantur per accidentia differentia primaria & quoad se, duplex namq; est differentia individualis, una intrinseca, altera extrinseca; intrinseca est quæ consideratur fieri per principia quæ principaliter concurrunt ad constituendum individuum; extrinseca verò est, quæ ad tale constituendum non concurrunt, sed jam constitutum reperit & accidentaliter unum ab alio differre facit, Imò universaliter ad alias objectiones de quantitate respondere poteris tum per hæc dicta, tum per diversitatem quæ quantitas dividitur in partes integrales, & quæ dividitur in partes subjectivas; in quantum enim dividitur in partes subjectivas, non est principium ipsa quantitas, bene tamen in quantum dividitur in partes integrales.

VIII.
Nec materia
verum mate-
rialium.

Dico 3. Materia nec sola, nec signata, seu quantitate affecta, est principium individuationis verum materialium. Est Doctoris supra quæst. 5. Contra Thomistas contra quos

Probatur primò. Autoritate Aristotelis nam 5. Met. t. 35. & 39. & 12. Met. 27. docet materiam non esse de se primò individuum, sed ipsam distinguere in universalem & particularem; sicut in universum forma & compositum; nam sic habet (ut citat ipsum Aristoteli) 7. Met. 39. in fine Palam autem quod anima quædam substantia est, corpus verò materia, homo verò, aut animal quod est ex utrisq; ut universale, sed Socrates, aut Coriscus ut singulariter, ergò materia est in se quædam natura communis contrahibilis ad hanc & illam singularem materiam per differentias individuales, ergò non potest esse principium individuationis.

IX.

Probatur Conclusio secundò. Materia est pars quidditatis compositi prout, non modò Scotus, sed etiam D. Thomas docet, sed quod est in quidditate & essentia naturæ specificæ, non potest esse principium individuationis, quia hoc est extra essentiam naturæ, ergò materia nequit esse principium individuationis.

X.

Probatur tertio. Quia si materia, sive in communi, sive in particulari esset principium individuationis, sequeretur genitum & corruptum haberent idem principium individuationis, sed &c. ergò. Probatur sequela. Quia quando generatur ignis ex ligno, eadem nume-

ro materia quæ est in ligno est etiâ in igne postea, ergò si materia est principium individuationis ignis & lignum unicum haberent principium consequenter unicum tantum esset individuum. Propter hæc argumenta Thomistæ plurimi recedere ab isto rigore & dixerunt materiam non nudè sumptam, sed signatam principium individuationis, sed demonstrando quod nec materia sit signata

Probatur Conclusio etiam quoad alteram partem primò. Quia formæ substantiales & accidentales materiales non individuuntur per materiam signatam, ergò, consequentia patet, antecedens etiam, quia eadem numero forma potest esse in diversis materiis, ergò non individuuntur per illam.

Secundò. Quia sicut intelligi potest quod materia prima, aut quantitas individuatur se ipsâ, ita etiam potest intelligi quod forma substantialis & quæcunq; alia res materialis individuatur se ipsâ, ergò frustra assignatur materia prima quomodocunq; considerata,

Probatur eadem pars tertio. Tum quia quantitas non potest adferre nisi unitatem distinctionemq; accidentalem, & quantitativam, sed unitas & distinctio quam adfert principium individuationis non est accidentalis, sed substantialis, ergò: tum quia substantia à toto genere, id est quoad omnes gradus genericum scilicet & specificum ac individualem præcedit accidens, ergò quantitate non indiget ut individuatur.

Dices. Substantiam ut sic præcedere quidem omne accidens, sed non ut est individua, quemadmodum paries præcedit albedinem absolute, sed paries albus est posterior albedine, sicut semper effectus formalis est posterior suâ causâ formali. Sed negando ant, quia substantia non modò ut sic, sed etiam ut individua præcedit omne accidens, quia illa præcedit ut est eorum subjectum, sed non est eorum primum & ultimum subjectum, nisi ut prima & singularis: Deinde si substantia ut sic est prior accidente, ergò etiam ut hæc substantia, quia differentia addita non destruit naturam generis, vel speciei, ergò si ut substantia est prior accidente, non erit posterior ut hæc est. Nec exemplum allatum est ad rem, quia esse album respectu parietis est profus accidentale, non sic autem est esse individuale respectu Petri, nam albedo non supponit parietem album, sic accidens præsupponit substantiam individuum ut ejus proportionatum subjectum, quia non in substantia universali, sed singulari & particulari fundatur, hinc dicitur prima substantia ex eo quod cæteris substat.

Opponuntur Autoritates Aristotelis pluribus in locis ubi expressè asserere videtur materiam primam esse principium individuationis, ut 5. Met. 12. ubi ait ea esse unum numero quorum materia una est. Secundò 1. Meteorum 92. Calum ut sic ait esse formam, hoc verò calum esse formam in materia, & deinceps 93. & 94. negat esse plures mundos, quia nequeum multiplicari per materiam cum tota sit in hoc mundo & alibi sapere plura, ubi requirit simpliciter materiam primo

XI.

XII.

XIII.

XIV.

Opponuntur
explicatio
Aristotelis

principio individuationis. R. cum Doctore his & similibus auctoritatibus opponendo, textus à me pro conclusione allegatos, adeoq; Philosophus non intelligendus est in talibus locutionibus quod ibi loquatur de materia Physica, sed de materia Metaphysica: id est, vel de genere, vel de ipsa hæcitate & sic non loquitur præcisè de unitate numerali, sed etiam de aliis quæ verè una dicuntur, similiter per formam non intelligit præcisè formam, sed sumptam pro quidditate totius, ut eam discernat à forma partis, unde dicit Doctor §. ad questionem supra, quòd in primo loco materia sumatur pro differentia individuali comparatione quidditatis, ut est forma totius quia ipsam constituit in ultimo esse subijcibili, & rem constituit in esse materiali, non verò formali. In secundo verò loco dicit per Cælum simpliciter sumptum intelligi ipsam Cæli quidditatem, & naturam velati in abstracto, per hoc verò cælum intelligit eandem naturam veluti in concreto nempe contractam per differentiam individuaalem. In tertio quidem loco videtur loqui de materia partis, nam probat alium mundum esse non posse, quia putavit hunc mundum (licet falsò) consistere ex tota materia tam actuali quam possibili. Sed Ratione quoq;

Arguitur: Illud est principium individuationis, cui per se primò repugnat communicari pluribus, sed materia signata quantitate est talis, ergò. ma. patet prob. mi. Quia materia signata illa quantitate ita est propria unius, ut non possit esse alterius: ergò. R. distinguendo ma. cui repugnat communicari pluribus ut quid nego ma. ut quo concedo, & sic distincta mi. nego consequentiam.

Instatur; Materia signata nequit concipi ut universalis ut quo, ergò debet concipi singularis ut quo; sed quod est singularis ut quo, est principium individuationis, ergò materia signata erit. R. negando consequentiam, nam Petrus etiam nequit concipi ut universalis, & tamen ipse non est singularis ut quo, sed ut quid, & scietiam Petrus non est principium individuationis, sed individuum per tale principium constitutum.

Urgetur. In omni substantia composita debet assignari aliquod principium individuationis, sed hoc non est forma, ergò debet esse materia, ma. est certa probatur mi. quia forma potest pluribus communicari, ergò est materia. R. dist. ma. debet assignari aliquod principium individuationis à substantia composita distinctum, nego ma. indistinctum concedo ma. & concessa etiam mi. nego consequentiam, Ratio enim ista ad summum tantum probat, quòd materia cum forma debeat esse principium individuationis, non verò quòd substantia composita sit primò hæc per materiam signatam, nam sicut substantia composita distinctam dicit realiter entitatem à forma & materia, saltem sigillatim sumptis, ita quoq; habet suum principium intrinsecum individuationis diversum à principio individuationis materiæ & formæ.

Dico 4. Nec forma sola, nec ipsa cum materia potest esse principium individuationis. Est communis in Schola nostra,

F. Amandi Hermann Logica.

Probatur prima pars. Quia eadem forma potest esse in diversis individuis, sed hoc esset impossibile si ipsa esset principium individuationis ergò.

Probatur secunda pars. Materia & forma sunt principia intrinseca quidditatis & convenientiæ specificæ, suntq; principia essentialia intrinseca, in quibus omnia individua quæ ex ipsis componuntur, conveniunt, ergò non sunt principia individuationis ant. patet: probatur conseq. quia tale principium est extra essentiam rerum, nec est principium convenientiæ inter individua, sed potius omnimodæ distinctionis.

Arguitur. Idèd materia non est principium individuationis, quia est communis omnibus formis & compositis, ergò cum forma sit determinata unius materiæ, non potest enim communicari alteri composito, jam ipsa erit principium tale. R. negando ant. quia nec hæc causa est præcisè, sunt etenim adhuc alia prætereà. R. 2. negando formam esse determinatam ad unam tantum materiam, nam certum est quòd anima verbi gratià mea informat defecto aliquam materiam, quam non informavit ante annos viginti, cum defecto habeam partes quas non habebam illo tempore. R. 3. Concesso quòd forma esset determinata, adhuc tamen non posset statui pro tali principio, quia cum forma hæc sit individua, quero per quid sit individua sicut & de materia.

Instatur; Sola forma actuat materiam, ergò sola forma est principium individuationis, probatur consequentia; Quia individua nihil est aliud, quam actuare, ergò R. dist. ant. sola forma actuat Physicè specificè concedo, individualitèr & Metaphysicè nego ant. & consequentiam. Ad probationem dist. ant. individua est actuare quomodo docunq; nego ant. actuare Metaphysicè ultimèr concedo ant. & nego consequentiam.

Urgetur; Ab eo res actuatur ultimèr Metaphysicè, à quo tribuitur existentia, sed à forma tribuitur existentia ergò. R. 1. negando mi. Quia sicut totum dicit aliam entitatem ab entitate partium, sic etiam dicit aliam existentiam ab existentia partium. R. negando ma. loquendo de ultima actualitate spectante ad prædicamentum, ratio est quia ultima actualitas quæ ad prædicamentum spectat est ipsa individua cui deinde convenit actualis existentia, quæ ad prædicamentum non spectat & supponit rem singularem ut supra dixi.

Dico 5. Neq; accidentia per subiectum, neq; forme substantiales per materiam individuantur. Est D. 4. d. 17. §. hic sunt duæ opiniones. Probatur prima pars. Idem principium individuationis potest simul & semel individua plura individua diversæ speciei & quæ differunt numero inter se, sed hoc esset verum secundum Adversarios, ergò, ma. patet, probatur minor; Quia in eodem subiecto sunt plura accidentia diversæ speciei, verbi gratià in lacte albedo & dulcedo, calor, vel frigus & humiditas, ergò secunda pars patet etiam ex dictis, sed Contra primam dices.

XVII.

XVIII.

Neq; accidentia individuantur per subiectum.

XIX.

Dices, Accidens dependet in esse à substantia, ergò ab illa individuatur, probatur consequentia, à quo res habet esse, habet etiam individuationem, ergò si accidens habet esse à substantia, habet etiam individuationem. R. dist. ant. dependet à substantia intrinsecè nego ant. extrinsecè concedo ant. & nego consequentiam illa autem dependentia extrinseca non arguit principium formale intrinsecum alicujus sicut ex eo, quòd creatura dependeat à Deo quoad suam essentiam non dicitur tamen Deus principium formale intrinsecum individuationis ipsius ergò.

XX.

Principium Individuationis est hæcitas.

Dico 6. *Omnium rerum creatarum individuationis principium est hæcitas, seu singularitas, vel individualitas, aut differentia individualis.* Ita Doctor 2. d. 3. q. 6. & Communis tam Scotistarum quam aliorum extra Scholam Sancti Thomæ, Ita ut Raguseus & Sueslanus dicant hanc fuisse etiam veterum Philosophorum opinionem & sententiam, Avicennæ 5. Met. Plotini, Procli &c. imò Canonicus 5. Met. dicit hanc Scoti doctrinam à Damasceno in sua Logica originem traxisse, ubi expressè concedit quosdam gradus ultimos sub natura specifica tanquam ultimò determinativos & contrarios illius, Est etiam ex mente Sancti Augustini: qui teste Nebridio lib. 2. Log. cap. 8. ait Sanctum Patrem toties quoties facit de individuo mentionem, ipsumq; in Categoriis definit, vix alia exempla adducere, quam *hunc hominem, hunc equum, hanc arbores, hanc grammaticam, hunc colorem album, hanc disciplinam &c.*

XXI.

Probatur Conclusio etiam ratione primò. Illud est principium individuationis, per quod individua intrinsecè distinguuntur, sed individua non nisi per differentias individuales intrinsecè distinguuntur, ergò differentia individualis est principium individuationis, seu hæcitas, patet major, quia idem est alicujus rei principium distinctivum, quod est constitutivum, probatur mi. Quia non distinguuntur per entitatem naturæ, ergò, probatur ant. quia entitas naturæ non est principium distinguendi, sed est principium conveniendi in pluribus.

Probatur secundò: Unitas semper sequitur entitatem, ergò unitas numeralis debet habere aliquam entitatem, ad quam sequatur, sed non sequitur ad entitatem naturæ formalitèr, nec aliud potest assignari præter aliud quod realitèr identificatum ipsi naturæ & ab ea formalitèr distinctum, quod est hæcitas, ergò.

Confirmatur primò. Quia illud est principium individuationis, quod naturam ultimèr determinat & ponit in gradu ultimo indeterminabili & incommunicabili, sed hoc facit solùm differentia individualis ergò.

Confirmatur secundò. Quia assignando hujusmodi principium individuationis uniformitèr potest quis philosophari in omnibus rebus tam materialibus & spiritualibus, totalibus & partialibus, quod tamen non potest fieri in sententia Thomistarum, qui pro qualibet materia particulare debent princi-

pium querere, vel nullum statuere possunt ut patet ex dictis, ergò. Sed in contra

Arguitur Cum Hernea prout ipsum refert Maffrius. Illa hæcitas, aut est aliquid diversum à materia & forma signatis, aut non? si hoc secundum, jam Scotus est cum Thomistis, si primum, aut erit substantia, aut accidens, aut nihil; si nihil, pro nihilo reputetur, si substantia, aut materia, aut forma, aut compositum, non materia, aut forma ut supra dictum est, si compositum, ergò erit id se ipso individuum, quod Scotus non admittit; si accidens, aut est respectivum, aut absolutum, nõ respectivum, quia est posterius omni absoluto, si absolutum, hoc potissimum erit quantitas, quod etiam refutatum est, ergò Sententia Scoti aut nulla est, aut coincidit cum refutatis. R. breviter ad hoc argumentum pomposum quod in altis graditur & nihil habet præter verborum strepitum & inanem applausum, concedendo esse aliquid à materia & forma signatis distinctum, & quando queritur an sit substantia, vel accidens, tunc dico quòd in entibus substantialibus sit substantia, in accidentalibus accidens, non formalitèr, sed identicè propter realem identitatem cum substantia vel accidente.

Instatur. Hinc sequeretur quòd in uno eodemq; composito tot sunt futura principia individuationis quot in illo quandoq; inveniuntur accidentia, sed hoc est omnino absurdum ergò: sequela patet probatur minor, quia una eademq; res non potest individuari pluribus principiis. R. dist. sequela ma. Darentur in uno eodemq; composito plura principia individuationis partialia, concedo sequela, totalia nego sequela, unde in tali casu est tantum unicum principium totale & sunt plura partialia, sed hoc est inconveniens asserere, vel admittere.

Urgetur. In composito Metaphysico non possunt admitti plura principia individuationis partialia, ergò nec in composito Physico, patet ant. consequentia sequitur à paritate rationis. R. negando consequentiam & paritatem, disparitas est; Quia entitates Metaphysicæ non sunt res potentes per se existere, Physicæ autem sunt ut de se patet, Metaphysicæ, ergò existentia totius, Physicæ sunt etiam realitèr distinctæ, non verò Metaphysicæ, idèd his denegatur propria individualitas quamvis non illis. Attamen Cum Bannes Et est argumentis Maffrio fortissimum.

Arguitur 2. Natura quæcumq; non potest fieri individua per aliquod quod est commune & ratio conveniendi cum pluribus, sed differentia individualis, seu hæcitas Petri & hæcitas Pauli conveniunt in ratione communi hæcitatatis, ut dixi ipse supra, ergò hæcitas non potest esse principium individuationis, major est ex mente Scoti quia enim idèd potiori ex ratione alia fuere sententiæ refutata, probatur minor, quia istæ sunt veræ propositiones & enuntiationes, hæcitas Petri est hæcitas, hæcitas Pauli est hæcitas, ergò hæcitas de se est quid commune, ergò consequenter hæcitas non potest esse principium individuationis.

XXII.
Argumentum in contrarium primum.

XXIII.
Argumentum secundum.

duationis. R. ad hoc argumentum quod & alios aeq̄ bene urget, distinguendo ma. Natura non potest fieri individua per aliquod commune quod est a parte rei tale sine ulla intellectu operatione, quodq; veram realitatem importat concedo ma. quod tantum est commune per conceptum & intellectionem quoad modum nego ma. & similiter distinguo minorem & nego consequentiam, unde quando Scotus dicit quod natura non possit fieri individua per aliquod commune, loquitur de eo quod est de se commune, seu quod non est de se & a parte rei hoc, non verò quod est tale per intellectum.

XXIV.

Instatur. Ex reali convenientia Petri & Pauli in natura humana arguitur communitas realis talis naturae, sed Petreitas & Pauleitas ita conveniunt in natura haecceitatis, sicut Petrus & Paulus in natura humana, ergo ita communis erit haecceitas Petreitati & Pauleitati sicut humanitas Petro & Paulo. R. negando mi. Quia convenientia & similitudo Petri & Pauli in natura humana ejusq; operationibus est realis actualis & a parte rei, & ideo requirit fundamentum reale actuale & a parte rei scilicet realem unitatem & communitatem naturae in ambobus per indifferentiam, similitudo verò & convenientia Petreitatis & Pauleitatis in natura haecceitatis ut sic non est realis & actualis, sed tantum virtualis & fundamentalis, unde a parte rei illae duae haecceitates sunt omnino alterius rationis & ab invicem primò diverſae.

Urgecur. In praedicatis communibus quidditativis ad haecceitatem spectantibus ita conveniunt Petreitas & Pauleitas, sicut Petrus & Paulus in praedicatis ad humanitatem spectantibus, ergo vel utrobq; erit realis, vel utrobq; virtualis propter omnimodam rationem, R. cum Doctore 2. d. 3. q. 6. s. ad Quaestionem, negando ant. & consequentiam. Quia nunquam est tanta convenientia in constituentibus sicut in constitutis, & omnis differentia differentium debet esse & reduci ad aliqua primò diverſa, id est in nullo a parte rei quidditative convenientia, ne detur processus in infinitum ut docet Aristoteles 7. Met. cap. de eodem, ista verò primò diverſa ad quae tandem opus est pervenire in linea praedicamentali sunt ultimae differentiae individuales, & ideo convenientia eorum in ratione haecceitatis communit nequit poni formalis & actualis, sed tantum fundamentalis & virtualis.

QUAESTIO VIII.

An omnia individua ejusdem speciei sint aequalis perfectionis?

Quaestio haec originem suam habuit ab animabus rationalibus de quibus Auctores in animalicis quaerere solent an omnes sint in perfectione individuali aequales, vel inaequales, supposito quod sint ejusdem speciei? quia tamen haec difficultas communis ad individua cum juscunq; speciei etiam in animata ita eam universaliter de omnibus expediam, nam quemadmodum propter perfectiores & imperfectiores animarum operationes quaeritur an una altera

fit perfectior, sic pariter queri potest de aliis, quia videmus quod unus ignis alio urat fortius, equus unus alio fit generosior, una caro altera sapidior &c. & sic de caeteris. Notandum verò sensum quaestionis esse non de aequalitate, vel inaequalitate in perfectione accidentali, & extrinseca, nec etiam extensiva, aut intensiva eorum, quia sic res est indubitata quod unum individuum alio sit perfectius quia habet perfectiora accidentia, sic unus alio est melioris complexionis, pulchrioris formae, subtilioris ingenii, velocioris memoriae quam alter, sic etiam una quantitas alia est longior, calor ut quatuor intensior calore ut duo, sed est quaestio de perfectione essentiali & quidditativa. Circa quam materiam duplex est sententia extrema, Prima asserit quod differentiae individuales non modo adferant distinctionem individuum, sed etiam inaequalitatem in perfectione individuali, ita ut ratione individualis differentiae non solum hoc individuum non sit illud, sed etiam perfectius illo in esse entitativo. Ita videntur sentire Magister D. Bonav. Aegidius, S. Thomas, Cajetanus, Bannes, Ferrarientis, Ruvius &c. Secunda è diametro opposita dicit differentias individuales non adferre perfectionem aliquam entitativam essentialem majorem, vel minorem individuis, sed ipsius praesentium munus esse determinare, hoc esse hoc, & illud esse illud. Ita Henricus Durandus, Soncinas, Scotus, Toletus & Scotus cum suis omnibus cum quibus etiam ad quaestionem.

Explicatur sensus quaestionis.

Dico. Non datur inaequalitas perfectionis intrinseca & quidditativa inter individua ejusdem speciei. Haec est conformis ad secundam sententiam.

II. Individua ejusdem speciei non sunt in perfectione essentiali inaequalia.

Probatum primò. Autoritate nostrorum Philosophorum Augustini libro 83. quaest. 40. ubi dicit: Non ob hoc putandum est diversas esse naturas animarum, quia diversae sunt voluntates, cum etiam unius animae voluntas pro temporum diversitate varietur, siquidem uno tempore dives esse cupit, alio tempore, contemptus divitis sapiens esse desiderat, & in ipso temporali appetitu uni homini negotiatio & alio tempore milita placet. Item lib. 8. Civit. cap. 6. Serm. 8. verb. Apost. cap. 2. Non enim alterius naturae caro nostra & caro Christi, nec etiam alterius naturae anima nostra & anima illius & lib. de perseverantia cap. 9. Nonne utriq; a Deo creati unius ejusdemq; naturae animas acceperant? D. Bernardi in cant. cant. Serm. 8. ubi sic habet: Quia sic in eo singularem miratur gratiam ut tamen communem confituit naturam, beatamq; illam Christi animam esse cum reliquis ejusdem quidem generis, sed differentiù excellentiùq; virtutis, ubi licet dicat esse generis ejusdem, intelligendus est ut idem sit ejusdem speciei quod non modò Patribus, sed etiam Juris Consultis valde familiare est, qui quod à Philosophis species appellatur, à Juristis genus dicitur, & quod Philosophi in individuo determinant illi in specie ponunt, imò, dum dixit supra naturam communem utiq; sufficienter expraesit speciem, quia nulla natura communis completa est praeter speciem. Doctores nostri subtilis quodlibeto 5. in fine & quodl. 19. art. 2. infra litt. R. ubi sic ait: Proprie perfectio non videtur convenire nisi



entitati quidditative, quia entitas hypostatica non est secundum quam aliquid perficitur, sed secundum quam aliquid recipit perfectionem, vel saltem determinatur ad perfectionem receptam: & tandem accedit auctoritas Aristotelis. 3. Met. I I. ubi ait, in individuo non dari primum & posterius, hoc est magis, minusve perfectum bene tamen in genere, seu quod genus sit contrahibile per differentias inæqualis perfectionis, non verò species.

III.

Probatur Conclusio secundò.

Ratione primò, quæ desumpta est ex D. Augustini auctoritate prima. Quia si aliqua inæqualitas perfectionis in differentia individuali provenire posset, maximè hoc idè esset, quia videmus verbi gratià in animabus rationalibus perfectiores esse operationes in uno supposito, quàm in alio: quæ diversæ operationes arguunt majorem & minorem perfectionem, sed hæc ratio non est sufficiens fundamentum asserendi ex differentia individuali provenire majorem & minorem perfectionem, ergò: patet major: quia est eadem ratio de animabus, ac de aliis individuis cujuscunq; speciei: probatur mi. Quia omnis excessus perfectionis in operando reperiuntur in diversis suppositis, reperitur etiam in eodem homine quoad diversa tempora, ergò ille excessus non est sufficiens signum &c. probatur ant. Quia maxima est variatio in homine dum est puer, juvenis, vel senex ante & post graves infirmitates, sed hæc mutatio non provenit ab eo quod anima ipsa substantialitèr varietur, aut perfectior, vel imperfectior fiat, sed tantum ex varia corporis temperie, quæ modò magis, modò minus organa purgat & disposita reddit, ergò malè ex diversâ & varia operatione colligitur diversitas perfectionis essentialis. Probatur secundò. Quia differentia individualis munus aliud non est, quàm facere naturam hanc & determinatam individualitèr, sed totum hoc munus habetur inter individua absq; ullo excessu perfectionis, ergò talis excessus penes differentias individuales attendi nequit, quia tota virtus hæcicitatis exhauritur in hoc, quòd faciat hoc individuum non esse illud, non autem quòd faciat hoc individuum perfectius alio. Tertio. Aliqua individua ejusdem speciei infimæ sunt æqualis perfectionis, sed eadem est ratio de aliis omnibus, ergò: ma-

patet quia si individuatur aqua in duas partes, illæ duæ partes erunt duo individua, & tamen ridiculum esset dicere, quòd essent inæqualis perfectionis: probatur minor: Quia idè aliqua individua essent inæqualis perfectionis, quia habent diversas hæcicitates: sed omnia individua habent diversas hæcicitates, ergò omnia individua essent inæqualis perfectionis, quòd falsum esse patet. Probatur quartò. Quia singularitates non addunt supra naturam specificam nisi, vel negationem communicabilitatis, ut aliqui volunt, vel formalitatem positivam ad quam sequitur talis negatio ut tenui ego, sed quodcunq; ex his dicatur, non potest una hæcicitas majorem perfectionem tribuere naturæ specificæ, quàm altera, ergò individuum unum non potest esse perfectius altero: probatur minor, quia quodlibet individuum est tam perfectè in communicabile quàm quodcunq; aliud, ergò habet negationem communicabilitatis tam perfectam & principium individuationis, quàm quodcunq; aliud, ergò à tali principio non habebit natura majorem perfectionem. Sed

IV. Opponitur Contra Conclusionem

tum Auctoritas sacræ Scripturæ, Sapientiæ 8. ubi Salomon Deo gratias refert, quòd animam bonam fortitus sit in comparatione ad alios homines, tum Aristotelis 2. de generat. animal. cap. 3. ubi ait: sicut anima est perfecta magis, vel minus, ita corpus preparat, ergò. R. tamen has auctoritates nihil facere contra Conclusionem, quia Salomon gratias Deo refert, quòd accepit animam meliorem, non quidem substantialitèr, sed accidentalitèr ratione dispositionis corporalis, & donorum gratiò superadditorum gratiæ & naturæ; quo sensu etiam dixit D. Bernardus supra, animam Christi esse perfectiorem aliis animabus; imò etiam angelicis Spiritibus, quibus tamen dicitur minoratus, & secundum substantiam ex communi doctrina anima rationalis secundum se est imperfectior angelo, unde quando dicitur etiam, quòd alioquin anima Christi non esset perfectior anima Judæ, id verum est secundum naturam præcisè & non secundum gratiam. Ad Aristotelem dico eum loqui de animabus diversarum specierum, non verò de ejusdem speciei.



DISPUTATIO IV.

DE DIFFERENTIA, TERTIO PRÆDICABILI.

Hæcenus egi de Predicabilibus, quæ prædicantur in quid, nunc restat agendum de illis, quæ prædicantur in quale; inter quæ primò occurrit differentia proprie dicta, quæ non modò prædicatur in quale simpliciter, sed in quale quid, in qua disputatio multa Metaphysica admisceri solent, de quibus si quid egero, breviter perstringam illas, unde ad ipsa Logicalia explicanda moro manus, sit igitur

QUÆSTIO I.

Quid sit Differentia?

Ante Resolutionem. Notandum

primò: Ex Doctore 1. d. 3. q. 3. §. Ad quæ-

I. Non est idem differens & diversum.

stionem. Non esse idem differens & diversum, quia illa dicuntur differentia, quæ prius in aliquo communi conveniunt; deinde per aliquid illi communi superadditum differunt, illa verò dicuntur diversa, quæ non per aliquid superadditum,